

ZBERATEL'® 2007

8

Ročník XIII.
Cena 55 Sk

ISSN 1335-8693

MESAČNÍK PRE ZBERATELOV • ODBORNÉ ČLÁNKY • INFORMÁCIE • INZERCIA

Aj takýto pohľad sa môže naskytnúť pri hľadaní miest záberov na poštových lístkoch (34 – 35)

**Z PONUKY
FIRMY
ZBERATEL'**

Dnešná ponuka aj s námetmi na TK (40 – 41)

Polské majáky – história aj turistická atrakcia (6 – 7)

Bratislavský hrád na pamätnom liste (3 – 4)

8 588003 793027

Zdeněk Sklenář a nielen známková tvorba (24 – 26)

Spoločné vydania skracujú vzdialenosti (14 - 15)

Šachová úloha na puzzle z TK (12 – 13)

Uhorský toliar Ferdinanda II. z roku 1631 so značkou kremnickej mincovne KB (18 – 21)

Na BZD si deti mohli vyskúšať fantáziu pri návrhu známky (30 – 31)

Vážení čitatelia,

dovolenky bežia v plnom prúde, mládež si vychutnáva čaro prázdnin horúceho leta, my v redakcii sme počas uzávierky sledovali, ako sa prepisujú teplotné rekordy... Vďaka pochopeniu redakčnej rady sa mnohé „letné“ príspevky podarilo zabezpečiť už skôr, takže sme stíhali dodržiavať aj pitný režim. Prichádzali nám tiež rôzne informácie o pripravovaných poprázdňinových aktivitách, ktoré sme zaradili do čísla.

Prinášame slúbené hodnotenie štvrtého ročníka Bratislavských zberateľských dní, do ktorého sme zozbierali hlasy návštevníkov, vystavovateľov aj zahraničných hostí. Veríme, že budúci ročník, ktorému už možno dať prívlastok „jubilejný“, bude úspešný. Môže nás k tomu viesť skutočnosť, že jeho príprava sa už začala.

K augustovému číslu Zberateľa

Opäť uverejňujeme ohlas na príspevok o dosiaľ neidentifikovaných záberov Vysokých Tatier na našich poštových lístkoch. Tentokrát aj s dokumentujúcimi fotografiami. Zdá sa, že predsa si len naše Tatry poznáme a keď sa cesta za overením hladaných miest spojí s príjemnou turistikou, môže byť radosť zo získaných zistení dvojnásobná.

Emisná činnosť našej pošty v prvom polroku vrcholila v júni, prinášame o nej podrobné údaje. Zdá sa, že po vydaní emisie Bratislavský hrad máme už aj „horúceho“ kandidáta (a to nie je len náš názor) na najkrajšiu známku roka. A možno aj na najaké významnejšie zahraničné ocenenie.

Z iných zberateľských odborov nás zaujali autogramy, preto v dnešnom čísle prinášame vyznanie pána J. Hanibala k tejto záľube.

V 20. pokračovaní „školy“ sa E. Minarovičová prenáša do obdobia toliarovej meny a v ďalšom príspevku sa J. Hunka venuje technike razby mincí v novoveku.

M. Jobek v 112. MOT rieši šachovú úlohu z puzzle maďarských TK. D. Evinic v dvojdielnom príspevku píše v prvej časti o podaciach lístkoch z prijímacích kníh, J. Solava pokračuje v seriáli o operenoch – spoločníkoch človeka. Ďalšie zaujímavosti z histórie našej známkovej tvorby odokrýva R. Fischer v príspevku o Zd. Sklenárovi. Prinášame tiež viac kratších príspevkov, inzerciu, pestrú ponuku rozšírenú o námety z telefónnych kariet a informujeme o pripravovaných zberateľských stretnutiach.

Prajeme vám príjemné trávenie dovoleniek aj prázdnin a zároveň želáme, aby vám Zberateľ robil dobrého a verného spoločníka.

Vaša redakcia

ZBERATEĽ®

Ročník XIII. - 2007 • Číslo 8 • Cena 55 Sk

Z OBSAHU / CONTENTS / INHALTS

- **Novinky Slovenskej pošty** / New issues of Slovak Post / Neuheiten der Slowakischen Post (3-4)
- **Z novínek našich susedov** / Some new items of our neighbours / Aus Neuigkeiten unserer Nachbarn (6-8)
- **E. Minarovičová: Malá škola numizmatiky (20) – Toliarová mena** / Short course of numismatics – Thaler currency / Grundschule der Numismatik – (9-11)
- **M. Jobek: Malé okienko telekartistu (112)** / Short column of a phonecard collector / Kurz über den Telephonkarten (12-13)
- **J. Koreny: Slováci v strážnej misii OSN UNGCI v Iraku** / The Slovaks in UN Guards Contingent in Iraq / Slowaken in UN Mission in Irak (16-17)
- **J. Hunka: Technika razby mincí v novoveku** / Coin mintage technique in modern age / Münzprägetechnik in Neuzeit (18-21)
- **Red.: Predstavujeme ďalšie zberateľské odbory – Autogramy** / Introduction to further collectors' interests – Autographs / Wir stellen weitere Sammlungsfächer vor – Unterschriften (22)
- **J. Solava: Operence – spoločníci človeka – Drozd čierny** / Birds – companions of people – Blackbird / Vögel – Gesellschafter des Menschen – Drossel (23)
- **R. Fischer: Zdeněk Sklenář a poštovní známka** / Zdeněk Sklenář and postage stamp / Zdeněk Sklenář und Briefmarke (24-26)
- **D. Evinic: Podacie lístky z prijímacích kníh** / Postal receipts from receipt books / Aufgabebescheine aus Aufnahmebüchern (28-30)
- **Red.: Bratislavské zberateľské dni z pohľadu Zberateľ-a** / Bratislava collectors' days from point of view of the Zberateľ magazine / Bratislavaer Sammlers Tage aus Blick von Zberateľ (30-31)
- **R. Ovšonka, Ad: Poznáte obrázky z poštových lístkov** / Ad: Do you know pictures from postal cards? / Kennen sie die Bilder aus Postkarten? (34-35)
- **Príloha: Slovolymp** / Supplement: Slovolymp / Beilage: Slovolymp

ZBERATEĽ®

Mesačník pre filatelistov, numizmatikov, filokartistov, zberateľov telefónnych kariet a iných predmetov zberateľského záujmu

■ **Vydavateľ:** Anton Kulhánek ml., Bratislava. Registračné číslo časopisu: MK 1188 / 95 zo dňa 1. 2. 1995 | ISSN 1335-8693

■ **Adresa redakcie:** ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, ☎ 02/2070 2674, e-mail: zberatel.redakcia@chello.sk.

■ **Redakčná rada:** RNDr. Milan Antala, dr. Ondrej Földes, Ing. Marian Jobek, Ing. Miroslav Gerec, PhDr. Elena Minarovičová (predsedníčka), Mgr. Antónia Paulinyová, RNDr. Michal Zika a dr. Severín Zrubec (čestný predseda).

■ **Redakcia:** Ing. Peter Malík, Ph.D. - šéfredaktor, Anton Kulhánek - člen redakcie, Martina Đurkáčová - grafická úprava, RNDr. Milan Antala - jazyková úprava, Mgr. Pavol Ondráška - preklad do angličtiny.

■ **Cena a predplatné:** Cena za jeden výtlačok 55 Sk. Pri odbere 11 ks a viac vydavateľ poskytuje 20% zľavu. Celoročné predplatné na rok 2007 (vrátane poštovného): Pre abonentov zo Slovenskej republiky 550 Sk, pre abonentov z Českej republiky 982 Sk (785 Kč), pre abonentov z ostatnej Európy 1165 Sk (32 €), pre abonentov zo zámorských krajín 1490 Sk (53 USD).

■ Zasielanie príspevkov a inzerátov: Články napísané strojom, na počítači (PC formát WORD) zasielané elektronickou poštou, na CD, prinesené v USB kľúči alebo čitateľne napísané ručne. Obrazové podklady na ilustráciu formou zapožičania originálov na základe dohody, elektronickou cestou naskenovaných obrázkov (formát BMP, JPG alebo TIF, min. 300 dpi) alebo zaslaním kvalitnej reprodukcie.

Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s ktorých obsahom sa nestotožňuje. Nevýžiadané rukopisy redakcia nevracia.

■ **Tlač:** Tlačiareň KOMPRINT, Borinská 8, 841 03 Bratislava 47, ☎ 02/6446 2403, fax: 02/6446 2404, e-mail: komprint@mail.eurotel.sk, www.komprint.com

■ **Číslo 8/2007:**
Redakčná uzávierka 23. júla 2007
Do tlače dané 26. júla 2007
Dátum vydania 30. júla 2007

INFORMÁCIE O SLUŽBÁCH ZBERATEĽA

INZERÁTY

Cena jedného aj začatého riadku inzerátu je 25 Sk. Za zvýraznenie rámečkom účtujeme príplatok 35 Sk. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme zľavu 30%. Abonentí časopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zdarma. Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. V záujme uverejnenia presného znenia inzerátov žiadame ich písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Za obsah zodpovedá podávateľ, inzeráty vecne neupravujeme a uverejňujeme ich v došlom poradí.

KOMERČNÉ INZERÁTY A REKLAMY

Cenu za uverejnenie plošných komerčných inzerátov a reklám na vnútorných čiernobielych stranách podľa dodaných predlôh účtujeme podľa požadovanej veľkosti plochy:

Celá strana A5 (128 x 180 mm)	3 200 Sk
Polovica strany A5 (128 x 90 mm)	1 900 Sk
Štvrtina strany A5 (64 x 90 mm)	1 000 Sk
Jedna osmina strany A5 (64 x 45 mm)	550 Sk

Pokiaľ nie je dohodnuté inak, redakcia si vyhradzuje právo rozhodnúť o mieste uverejnenia reklamy v časopise. Grafickú úpravu reklám, uverejnenie reklám na farebnej strane a iné neštandardné požiadavky, účtujeme podľa osobitného sadzobníka alebo na základe dohody.

OZNAMY O PODUJATIACH

Informácie nekomerčného charakteru o výmenných schôdkach, burzách a zberateľských stretnutiach sú uverejňované bezplatne.

PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

V tejto rubrike ponúkany materiál možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava, ☎ 02 44 250 149, 0911 250149, e-mail: zberatel@chello.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10.00 do 18.00 hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky. K cenám účtujeme poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov platia (pokiaľ nie je uvedené inak) vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu Zberateľ alebo do vypredania zásob. Abonentom časopisu poskytujeme na ponúkaný tovar zľavu 5%.

PLATBY ZO ZAHRANIČIA

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál
- z Českej republiky: na účet Anton Kulhánek, číslo účtu 147 1883 123/0800, Česká spořitelna, pobočka Trutnov, do správy pre prijímateľa uveďte meno a druh platby
- z ostatných štátov Európy a Zámoria: na účet Anton Kulhánek-Zberateľ, číslo účtu 0170170280/0900, Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava, IBAN: SK66 0900 0000 0001 70170280 BIC: GIBASK BX

PLATBY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál
- peňažnou poukážkou typu H v hotovosti na adresu predajne Zberateľ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava,
- peňažnou poukážkou typu U v hotovosti na účet číslo: 0170170280/0900; vo variabilnom symbole uveďte číslo zo spravidelného listu k zasielanému tovaru,
- prevodom z účtu na náš účet č. 0170170280/0900; v správe pre prijímateľa uveďte predmet platby, v prípade predplatného uveďte adresu, na ktorú máme časopis poslať.

Redakcia Zberateľa na Račianskej 17 má nové tel. číslo:
☎ 02/2070 2674, e-mail zberatel.redakcia@chello.sk
návšteva redakcie v utork 10.30 – 12.00 hod., 13.30 – 16.00 hod.
Iný termín po dohode.

NOVÉ SLOVENSKÉ POŠTOVÉ ZNÁMKY A INÉ ZBERATEĽSKÉ MATERIÁLY

■ Bienále ilustrácií Bratislava

Slovenská pošta, a. s., vydala 27. 6. 2007 príležitostnú poštovú známku „Bienále ilustrácií Bratislava“ nominálnej hodnoty 25 Sk v náklade 300 000 kusov.

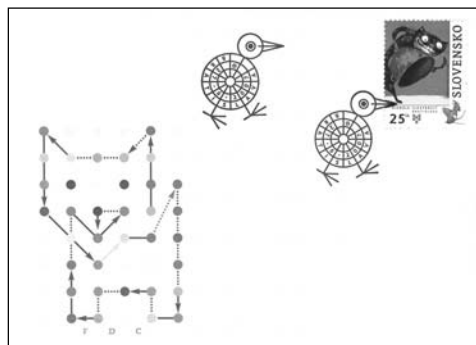
Na známke je použitý motív ilustrácie z knihy pod názvom „Nicht erwischt!“ od slovenského ilustrátora Luboslava Paľa, ktorú medzinárodná porota ocenila na 20. ročníku BIB 2005.

Známku rozmerov 27 x 34 mm vrátane perforácie (na výšku) viacfarebnou ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň CARTOR, Francúzsko, na tlačových listoch s 50 známkami. Znamka má č. 401.

Súčasne bola vydaná obálka prvého dňa vydania vrátane pečiatky prvého dňa vydania s domicilom Bratislava. Na FDC je figúrka psika. FDC ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava.

Autorom grafickej úpravy známky a výtvarného návrhu FDC je akad. mal. Vladislav Rostoka.

Bienále ilustrácií Bratislava /BIB/ je medzinárodná súťažná výstava originálov ilustrácií detských kníh. Na 20. ročníku BIB 2005 sa celkovo predstavilo 411 ilustrátorov zo 48 krajín, pričom Zlaté jablko BIB 2005 získal slovenský ilustrátor Luboslav Paľo. Motív ilustrácie je vybraný z ocenenej knihy, ktorá bola vyšla vo vydavateľstve Bohem Press v Zürichu. Autor prešiel vo svojej tvorbe nesmiernym vývojom v zmysle striedania rôz-

ných výtvarných techník a štýlov od grafiky až po maliarsky výraz. Ten začal aplikovať vo svojich ilustráciách práve na jubilejnom BIB-UNESCO Workshope A. Brunovského v roku 2001, kde si trúfol experimentovať a skúšať techniky a spôsoby vyjadrenia dovtedy nevyužitých. Našiel tam svoj osobitý výtvarný výraz. Používa evidentne syté žiarivé farby prostredníctvom techniky – tempera, kompozične delí plochy a do nich osádza figúry len zľahka štetcom nahodené. Majú svoj malý svet, výraz i charakter, ba dokonca aj svoj nevtieravý humor. Autor našiel akýsi vizuálny a výpovedný kompromis – priblížil sa poetiku malému čitateľovi, ale zámerne mu ľúbivo nenadbieha.

■ Bratislavský hrad

Slovenská pošta, a. s., vydala 27. 6. 2007 hárček s príležitostnou poštovou známkou „Bratislavský hrad“ nominálnej hodnoty 37 Sk.

Na známke je vyobrazenie Bratislavského hradu z Viedenskej obrázkovej kroniky zo 14. storočia. Obrancovia hradu navrtávajú lode cisára Henricha III. r. 1052.

Doplňujúce kresby na hárčeku znázorňujú podoby hradu v rôznych historických obdobiach po súčasnosť.

Autorom výtvarných návrhov emisie je akad. mal. Dušan Kállay. Rytinu známky vytvoril František Horniak.

Hárček rozmerov 117 x 164 mm (obrazová časť 105 x 134 mm) technikou ocelotlače z plochých dosiek v kombinácii s ofsetom vytlačila Poštovní tiskárna cenin

Praha, a. s. Známká v hářčeku má rozmery 45 x 55 mm. Hářček má ř. H 402.

Súčasne bola vydaná obálka prvého dňa vydania vrátane pečiatky prvého dňa vydania s domicilom Bratislava. Motív na FDC predstavuje pohľad na stredovekú Bratislavu s mestským znakom v popredí (drevorez z r. 1562). FDC technikou ocelotlačé z plochej dosky vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava.

Najstarší názov hlavného mesta Slovenskej republiky sme dlho nepoznali. Tradoval sa názov z nemeckého jazykového prostredia *Presburg*, ktorý sa slovakizoval v podobe *Prešporok*. V maďarskom jazykovom prostredí sa používal názov *Pozsony* (Požoň).

Slovenský vedec P. J. Šafárik r. 1837 ako prvý upozornil, že v zdanlivo nemeckom názve je ukryté slovan-ské osobné meno Brečislav. Štúrovci preto nazývali mesto Bretislav – Bratislava.

V novonájdenných Salzburských letopisoch je najstarší názov k r. 907 zapísaný presne: *Bellum pessimum fuit ad Brezalauspurc* (Neúspešná bitka bola pri Brezalauspurc). V názve mesta je meno veľkomoravského kniežata, ktoré vládlo na dnešnom Bratislavskom hrade. Jeho základy z 9. stor. už archeológovia odkryli. Slovom *burg* (*burgus*) od čias panstva Rimanov označovali pevnostný objekt na hranici Limes Romanus. Ide teda o *burgus Braslavov*. Po ňom neskôr nastúpilo kniežata Poznan – a z toho je maďarizovaná forma názvu. Naše hlavné mesto nieslo svoj slovenský, resp. slovensko-latinský názov už od 9. storočia.

■ PaL: Bratislavský hrad

Slovenská pošta, a. s., vydala 27. 6. 2007 pamätný list k príležitostnej poštovej známke z hářčka „Bratislavský hrad“.

Na pamätnom liste je starobylý mestský erb Bratislavy, dobové vyobrazenie Bratislavského hradu a erb mesta. V strede pamätného listu je poštová známka z hářčka „Bratislavský hrad“ a príležitostná pečiatka s domicilom Bratislava 1.

Autorom výtvarného návrhu pamätného listu je prof. Dušan Kállay, akad. mal.

Pamätný list vytlačila ofsetovou technikou tlačiareň KNÍHTLAČ, Zohor.

■ Inaugurácia známky Bratislavský hrad

Priestory Primaciálneho paláca v Bratislave sa 27. júna 2007 stali miestom slávnostného krstu novej poštovej známky s vyobrazením najvýznamnejšej dominanty hlavného mesta Slovenska – Bratislavského hradu.

Známkou Slovenská pošta, a. s., vydala pri príležitosti 1 100. výročia prvej písomnej zmienky o Bratislave. Uvedenie známky Slovenská pošta, a. s., pripravila v spolupráci s magistrátom mesta. Primátor Bratislavy Andrej Ďurkovský spolu s generálnym riaditeľom Slovenskej pošty, a. s., Liborom Chrástom (na obr. vpravo) známku symbolicky pokrstili vodou a štrkom z Dunaja.

Bratislavský hrad je významným historickým miestom od doby bronzovej. Patril medzi významné keltské, germánske a najmä staroslovenské hradiská. Prvá písomná zmienka o Bratislave sa viaže k bitke medzi bavorskými a maďarskými vojskami v roku 907. Od polovice 16. storočia, keď sa na 200 rokov Bratislava stala korunovačným mestom Uhorska, bol hrad sídlom

panovníka a v korunovačnej veži boli uložené korunovačné klenoty uhorských kráľov. V roku 1811 počas obliehania mesta napoleónskym vojskom vyhorel. V rokoch 1956 – 1968 bol na základe iniciatívy Janka Alexyho zrekonštruovaný a nadobudol pôvodný vzhľad, aký mal koncom 18. storočia. Bratislavský hrad je symbolom slovenskej štátnosti a v súčasnosti sa využíva na reprezentačné a muzeálne účely. (spracoval -pem-)

PREHLAD PRÍLEŽITOSTNÝCH PEČIATOK jún – júl 2007

dátum, domicil,
text pečiatky, autor, farba

■ 23. 6. 2007 Galanta 1: **KRAJSKÁ FILATELISTICKÁ VÝSTAVA GALAFILA 2007** • čierna

■ 27. 6. 2007 Bratislava 1: **BRATISLAVSKÝ HRAD** • Dušan Kállay • čierna

■ 1. 7. 2007 Považská Bystrica 1: **150 ROKOV POŠTY** • čierna

■ 1. 7. 2007 Hronský Beňadik: **UVEDENIE ZNÁMKY HRONSKÝ BEŇADIK** • čierna

■ 6. a 7. 7. 2007 Holčíkovce: **ORANGE MUSIC SUMMER DOMAŠA** • čierna

■ 12. 7. 2007 Spišská Nová ves 1: **ODHALENIE PAMÄTNÍKA GEN. M. R. ŠTEFÁNÍKA PREZIDENTOM SR** • Marián Kellner • čierna

■ 15. 7. 2007 Marianka: **80 ROKOV OD PRÍCHODU BRATOV TEŠITELOV DO MARIANKY** • Eva Ploczeková Lazuri • čierna

■ 19. 7. 2007 Zlaté Moravce 1: **FC ViOn – FC ALMA ATA - POHÁR UEFA** • František Horniak • modrá

■ 20. a 21. 7. 2007 Trenčín 4: **BAŽANT POHODA** • čierna

■ 27. a 28. 7. 2007 Divín: **ORANGE MUSIC SUMMER RUŽINÁ** • čierna

K príležitostným pečiatkam

V rubrike uverejňujeme len oficiálne schválené príležitostné poštové pečiatky. Spôsob ich objednávaní a zabezpečovania nám neumožňuje inak informovať o ich používaní. Z hľadiska periodicity nášho časopisu sa môže stať, že začiatkom mesiaca zverejnený údaj o používaní novej pečiatky sa dostane až do nasledujúceho čísla Zberateľa. Záujemcom o čerstvé informácie o používaní nových príležitostných pečiatok preto odporúčame sledovať stránku www.pofis.sk, ktorá sa pravidelne aktualizuje.

Pozvánka na veľtrh Sběratel

Do tohto čísla je vložená vstupenka na veľtrh Sběratel, venovaná spoločnosťou Progres partners čitateľom časopisu Zberateľ. Dúfame, že využijete príležitosť zúčastniť sa v dňoch 14. – 16. septembra 2007 v Prahe jubilejného stretnutia zberateľov. Svojím stánkom sa bude prezentovať aj firma Zberateľ. Radi vás v ňom privítame. Tešíme sa na vašu návštevu.

Z NOVINEK NAŠICH SUSEDOV

Rakúsko

V emisnom rade **Význačné maľby z rakúskych zbierok** rakúska pošta vydala 15. 6. 2007 hárček **Angelika Kaufmann - Autoportrét**. Dielo vzniklo v roku 1781 a prezentuje sa ním jedna z najvýznamnejších maliarok 18. storočia.

Narodila sa v roku 1741, už v detstve prejavovala sklony k maliarstvu a ako šesťnásročná technikou fresky, podľa predlohy benátskeho maliara G. B. Piazzetta, namalovala obraz dvanástich apoštolov v kostole v Schwarzenbergu. Neskôr v Taliansku na Akadémii di San Luca študovala techniku starých majstrov. Pätnásťročný pobyt v Londýne, kde sa venovala portrétnej maľbe, jej priniesol aj spoločenský úspech. Bola jedinou ženou z 22 zakladajúcich členov Kráľovskej akadémie v Londýne. Vydala sa za benátskeho maliara Antonia Zucchiho a odišla s ním do Talianska, kde sa nakoniec usadila v Ríme. Okrem portrétov sa venovala aj historickým, mytologickým a náboženským motívom. Jej ateliér sa stal miestom stretnutí významných umelcov a jej obdivovateľov. V Ríme v roku 1807 zomrela.

K 200. výročiu úmrtia pripravili v jej rodnom kraji Vorarlbergu výstavu.

Hárček nominálnej hodnoty 2,10 eura ocelotlačou vytlačila rakúska štátna tlačiareň v náklade 420 000 kusov.

Poľsko

Pri príležitosti **Svetovej filatelickej výstavy**, ktorá sa konala 19. júna až 25. júna 2007 v **Sankt Peterburgu**, poľská pošta vydala 12. júna 2007 hárček nominálnej hodnoty 3 ZŁ, na ktorom je zobrazený kostol sv. Kataríny, najstarší rímskokatolícky kostol v Rusku. Je to dôležité miesto stretávania Poliakov žijúcich v Rusku.

Pôvodné hlavné mesto Ruska založil cár Peter I. v 18. storočí pri delte rieky Neva. Mesto, nazývané aj Benátky severu, je známe svojimi „bielymi nocami“, keď v období letného slnovratu niekoľko dní nie je úplná noc. Mesto je výkladnou skriňou súčasného Ruska, centrom vedy a kultúry, s množstvom múzeí (Ermitáž a iné), známe mnohými monumentmi, stavbami barokovej aj klasickej architektúry, chrámov, kostolov, ale aj mnohými parkami, chrániacimi životné prostredie.

Hárček rozmerov 90 x 70 mm bol vytlačený rotačnou ocelotlačou v náklade 500 000 kusov.

V roku 2006 Poľská pošta vydala prvú časť známok s vyobrazením **majákov na poľskom morskom pobreží**. V polovici júna (15.) tohto roka vyšli ďalšie štyri známky s týmto námetom z turisticky atraktívnych miest Hel, Kołobrzeg, Rozewie a Gdańsk.

Na známke nominálnej hodnoty 1,35 zł je **maják v Gdańsku**, v Novom prístave, ktorý bol v prevádzke nepretržite 90 rokov, do roku 1984, keď jeho činnosť nahradil maják v Severnom prístave. Pôdorys veže majáka tvorí osemuholník, veža bola počas II. svetovej vojny poškodená, čo možno vidieť aj dnes, keď opravované miesta sú svetlejšie.

Maják v Rozewie (2,40 zł) je rekordérom vo väčších oblastiach. Je na najsevernejšom území Poľska, je najstarší fungujúci maják (od r. 1822) a jeho svetlo je vidieť zo vzdialenosti až 26 morských míľ, a to zo všetkých strán (svetlo mnohých majákov vidieť len z mora). Maják bol dvakrát zvyšovaný z dôvodu, že stromy tienili jeho svetlo. Dnes je v ňom múzeum.

Originál **majáka v Kołobrzegu** (3 zł) bol pôvodne vybudovaný pri vstupe do prístavu. Bol viackrát prestavovaný, na konci II. svetovej vojny bol však zničený. O niekoľko rokov neskôr bol znovu postavený v tvare charakteristickej masívnej pruskej pevnosti z 19. storočia.

Najstarší maják na poľskom území sa rozsvietil v 17. storočí na veži kostola **na polostrove Heli**. Na známke nominálnej hodnoty 3,55 zł je štvrtý maják na tomto území, vybudovaný v roku 1942. Je vysoký 40 m a má

tvar osemhranu. Predchádzajúci maják bol obrancami polostrova zničený v septembri 1939, pretože bol orientačným bodom útočiacich nemeckých vojsk.

Každý maják má z dôvodu identifikácie aj individuálny svetelný kód. Napríklad maják v Rozewie blikne na 0,1 s v intervaloch po 2,9 s. Cyklus majáka v Heli je 5 sekundový, v Kołobrzegu zasvieti na 1 s po každých 2 s.

Známky boli vytlačené rotačnou ocelotlačou v súťači na malom tlačovom liste v náklade po 800 000 kusov.

Maďarsko

V emisnom rade Naše žijúce dedičstvo Maďarská pošta vydala 9. mája 2007 sériu štyroch známok a jeden hářček s námetom pastierskych plemien psov.

Na známkach aj na hářčeku sú plemená psov, ktoré sa chovajú v Maďarsku. Na známke nominálnej hodnoty 62 Ft je **komondor**, plemeno psa vyšľachtené v Maďarsku. Pochádza z Ázie. Vďaka svojej robustnej postave a svojej splstnatej, či do povrázkov po zem splyvajúcej bielej srsti patrí k najimpozantnejším ovčiarskym plemenám. Je to pokojné, rozvážne plemeno, rešpektujúce väčšinou iba jedného človeka. Je vhodný na strázenie, pričom napáda nepriateľa iba v krajnom prípade.

Pri strázení bez príčiny nešteká. Z pôvodného určenia plemena vyplýva, že komondor má rád väčší priestor.

Na známke 150 Ft je **transylvánsky pes**. História tohto maďarského národného plemena siaha až do stredoveku. Jeho pôvod je spájaný prevažne s ázijským vplyvom, a to prostredníctvom niektorého chrtovitého duriča z tejto oblasti alebo transylvánskeho duriča. Maďarskí chovatelia pripúšťajú prirodzený vplyv ďalších európskych stavačov a duričov.

Plemeno **kuvasz** (180 Ft) patrí medzi najznámejšie plemená strážnych psov. Stádo bolo treba strážiť proti zločincom a šelmám. Toto mohlo byť dôvodom, že okolo pastierov okrem malých bystrých psov boli vždy aj strážne psy. Prvé písomné správy o tomto plemene sú z roku 1600, keď Peter Pázmány vo svojom diele nazýva týmto menom psa. Jeho využitie ako strážneho psa je do dnešného dňa zachované. Svojím mohutným výzorom vyvoláva strach v súperoch. Za ním je však skrytý temperamentný a pohyblivý pes. Biela farba

pomáhala v minulosti pri rozlíšení od šeliem a do dnešnej doby sa chová iba v tejto farbe.

Na známke 240 Ft je **pumi**. Plemeno vzniklo pravdepodobne v 17. - 18. storočí krížením puliho s nemeckými pastierskymi psami a francúzskym chien de Brie. Vzniknuté plemeno má vonkajšie znaky a povahové vlastnosti teriérov a má spojené všetky dobré vlastnosti puliho a temperament teriérov, ktorí sa podieľali na vzniku tohto plemena. Chovať sa začalo pomocou jedinčov, ktoré boli privezené z vidieka a ešte slúžili ako pastierske psy pri stáde.

Na číslovanom hárčeku je grafická kompozícia prírody s maďarskou dlhosrstou vyzlou.

Emissiu ofsetom vytlačila tlačiareň Pénzjegynyomda Zrt. v náklade 450 000 sérií známok a 150 000 hárčekov.

Maďarská pošta vydala 9. mája 2007 pri príležitosti **50. výročia** od začiatku pravidelného vysielania **maďarskej televízie** známku nominálnej hodnoty 160 Ft.

Príprava pravidelného vysielania maďarskej televízie sa začala 23. februára 1957 uvedením do prevádzky 1 kW vysieláča na vrchole kopca Szabadság. Dosah televízneho signálu počas pokusného vysielania bol do vzdialenosti 50 – 90 km. Od tohto času sa zvyšoval počet vysielacích hodín a dní v týždni. Práve 9. mája 1957 začala maďarská televízia pravidelne vysielat tri dni v týždni, keď prevládali filmy, divadelné predstavenia a prenosy zo športových podujatí.

Na známke je zobrazená väčšia časť skúšobného

obrazca (monoskopu), ktorým sa kontrolovala a vyhodnocovala kvalita prijímaného televízneho signálu.

Známku rozmerov 40 x 30 mm ofsetom vytlačila tlačiareň Állami Nyomda Nyrt. v náklade 400 000 kusov na tlačových listoch s 50 známkami.

Ukrajina

Ukrajinská pošta vydala 13. júla 2007 tretiu štvorkusovú sériu emisného radu Výroba lokomotív na Ukrajine (predchádzajúce boli vydané 31. 8. 2005 a 15. 9. 2006).

Námetom tretej série sú dieselové lokomotívy T31, T32, T33 a T37.

Všetky známky rozmerov 52 x 25 mm majú rovnakú nominálnu hodnotu 70 k, boli vytlačené ofsetom na tla-

čových listoch s 11 známkami a kupónom v náklade po 140 000 kusov.

(spracoval -pem-)

MALÁ ŠKOLA NUMIZMATIKY (20)

PRE MLADÝCH AJ SKŔOR NARODENÝCH

Elena Minarovičová

V dnešnom, už 20. pokračovaní Malej školy numizmatiky, sme sa vo vývoji mincovníctva dostali až do toliarového obdobia, ktoré sa datuje od polovice 16. storočia až do začiatku korunovej meny, a to do roku 1892.

Základnou menovou jednotkou toliarovej meny je **toliar**. Pôvod svojho pomenovania má v českom Jáchymove (Joachimsthal), kde Šlikovci razili od roku 1519 v súkromnej mincovni ťažkú striebornú mincu podľa vzoru tirolských a saských mincí, s hmotnosťou okolo 29 g a nazvali ju Joachimsthaler, skrátene thaler, toliar.

V Uhorsku sa začala pravidelná razba toliarov, ich dielov a násobkov až od roku 1553 za vlády **Ferdinanda I. (1526 – 1564)**, a to v kremnickej mincovni, príležitostne aj v Bratislave a Košiciach. Uhorské toliare sa razili až do roku 1892, keď sa zaviedla razba mincí korunovej meny.

Okrem základnej menovej jednotky, toliara, sa razili

Portrét Leopolda I. na toliarovej razbe

Poklad zlatých a strieborných mincí z obdobia toliarovej meny zo zač. 17. stor. nájdený v obci Modrý Kameň.

v spomínaných mincovniach na území Slovenska viaceré staré i nové mincové nominále, ako boli násobky a diely zlatých *dukátov, groše, denáre, oboly*, v neskoršom toliarovom období *grajciare* s ich násobkami a dielmi, *duáriusy* a *polturáky*.

Aké bolo historické pozadie v tomto období? V treťine 16. storočia vstúpilo Uhorsko do novoveku. Na uhorský trón nastúpila dynastia rakúskych **Habsburgovcov**, ktorým sa podarilo vybudovať v strednej Európe veľkú a významnú ríšu. Tvorili ju krajiny s rozličnou úrovňou spoločenského, hospodárskeho a kultúrneho vývoja. Územie Slovenska sa stalo súčasťou celoeurópskeho politicko-mocenského i hospodárskeho diania. Uhorsko ohrozovali Turci, ktorí po dobytí Budína v roku 1541 na jeden a polstoročie obsadili veľkú časť krajiny aj s časťou južného Slovenska. V prvej polovici 17. storočia vypukla *tridsaťročná vojna (1618 – 1648)*, do ktorej sa zapojilo aj Uhorsko. Počas tohto vojnového konfliktu sa razili obrovské množstvá mincí. Problémom však bol vývoz uhorských mincí do cudziny a ich nahrádzanie cudzím menej hodnotným obeživom, predovšetkým poľským.

Ešte sa nezahojili rany tridsaťročnej vojny, keď v roku 1657 nastúpil vládu **Leopold I. (1657 – 1705)**. Jeho zásluhou bol menovou reformou v roku 1659 zjednotený mincový systém s habsburskými krajinami (obr. 1). Podľa tejto reformy sa zakázal vývoz domácich razieb a prijímanie cudzej meny. Za 48 rokov Leopoldovej vlády sa razilo veľa druhov mincí. Do menovej sústavy pribudli okrem to-

3- grajciar Leopolda I. z roku 1699 z bratislavskej mincovne (= C H), averz, reverz

liarových razieb nové druhy mincí, 15-grajciar, 10-grajciar, 6-grajciar a ďalšie iné a tiež drobné strieborné mince – obol, poltúra a duarius (obr. 2).

Dlhá doba Leopoldovej vlády sa vyznačuje takmer nepretržitými vojnami a domácimi povstaniami. Spomeniem napríklad vojnu s Turkami, povstanie Tökölyho a tiež povstanie tzv. malkontentov (nespokojencov), keď na území Slovenska razil vlastné mince vodca tohto protihabsburského stavovského povstania (1703 – 1711) sedmohradské knieža **František Rákoczi II.** V roku 1704 začal vydávať medené mince – poltúry – a ich násobky (IV-, X- a XX- poltúry) ľudovo zvané **libertáše** (podľa textu vyrazeného na nich PRO LIBERTATE – za slobodu). Razili sa vo veľkých nákladoch a slúžili najmä na vyplácanie žoldu. Rákocziho povstalom sa podarilo v krátkom čase obsadiť takmer celé Slovensko, roku 1707 vyhlásili zosadenie Habsburgovcov z trónu, ale už v nasledujúcom roku boli porazení. Rákoczi vydával okrem libertášov aj dukáty a zlatky (poltoliare). Po skončení povstania jeho mince zmizli rýchlo z obehu (obr. 3).

V nástupníctve na habsburský trón nastala kritická situácia za vlády **Karola VI. (1711 – 1740)**, ktorý nemal mužských potomkov. V snahe znemožniť boje o trón, zabezpečil nástupníctvo tzv. pragmatickou sankciou **Márii Terézii (1740 – 1780)**. Pragmatická sankcia určila nástupníctvo na trón podľa princípu primogenitúry (prvorodeného), a to pre mužské i ženské potomstvo, pričom všetky krajiny monarchie mali byť nedielne dedičné v habsburskom rode. Keď Mária Terézia prevzala po smrti svojho otca v roku 1740 moc v habsburskej monarchii mala 23 rokov (do tej doby prežila ako žena a matka narodenie troch a úmrtie dvoch detí a očakávala v marci 1741 narodenie neskoršieho cisára Jozefa II.). Mária Terézia bola osvietenskou panovníčkou a v tomto období boli menové pomery v Rakúsku

poznačené pokrokovými názormi aj v oblasti mincovníctva a peňažníctva. Okrem reforiem finančného a daňového systému, veľkým prínosom bolo zavedenie konvenčnej meny, razenie drobných medených mincí a v neposlednom rade vydávanie prvých papierových peňaží na území monarchie.

V habsburskej monarchii za vlády Márie Terézie, jej manžela **Františka I. Lotrinského (1745 – 1765)** a syna **Jozefa II. (1780 – 1790)** obiehala zložitá sústava mincí. Popri dukátoch a toliaroch sa razili aj 30-grajciare, 20-grajciare, 17-grajciare (tzv. mariánske groše), 15-, 10-, 7-, 6-, 3- i 1-grajciar, poltúry, grajciare, denáre a v rakúskych zemiach aj 1/2 a 1/4 grajciare a fenigy (obr. 4).

Medená poltúra Františka Rákocziho II. z roku 1706 z košickej mincovne (= C M), averz, reverz

Od doby Márie Terézie sa na veľkých strieborných razbách začali používať reliéfné opisy na hranách, ktoré si dávali panovníci na začiatku vlády pri korunovácii. Opisy sa stali prirodzenou ochranou mince pred jej prípadným opilovaním a zlahčovaním. Mince Márie Terézie (veľké nominálne hodnoty) majú na hrane nápis IUSTITIA ET CLEMENTIA t. zn. spravodlivosť a láskavosť, čo bolo heslom panovníčky.

Najobľúbenejším vo svete a možno povedať skvostom medzi mincami tohto obdobia sa stal tzv. **levantský**

XVII – grajciar Márie Terézie z roku 1756 z kremnickej mincovne (= K B), averz, reverz

Levantský toliar Márie Terézie z roku 1780, averz, reverz

toliar. Bola to obchodná minca určená predovšetkým pre Blízky východ (Orient, Levanta). Názov sa ustálil pre toliare panovníčky s letopočtom 1780, značkou SF (iniciály mincmajstrov) a portrétom Márie Terézie – vdovy, s vdovským závojom. Tento typ sa bez výraznejších zmien razí vo vienedskej mincovni dodnes. V 2. polovici 19. storočia platil ešte v Sudáne, krajinách východnej Afriky, najmä v Etiópii. Po 2. svetovej vojne ostali tieto toliare v obehu v malých štátoch ako Aden, Omon, Jemen, Kuvajt a podobne (obr. 5).

Dôležitou reformou Márie Terézie bolo rozhodnutie

o vydávaní prvých papierových platidiel. Ich potrebu si vynútil nedostatok drahých kovov a neustále sa zvyšujúce výdavky na vedenie vojen. Boli to tzv. **bankocetle**, ktoré 1. júla 1762 začala vydávať Viedenská mestská banka. Bankocetle nominálnych hodnôt 5-, 10-, 25-, 50- a 100 zlatých uláhčili manipuláciu s veľkými obnosmi. Spočiatku ich ľudia nemuseli prijímať, ale od roku 1800 sa stali zákonným obeživom s núteným obehom (obr. 6).

K ďalšiemu nepriaznivému vývoju v menovej politike došlo na začiatku 19. storočia. Znehodnotenie meny nastalo

v dôsledku vojny s Francúzskom, ktorá si vynútila obrovské náklady. Po vyhlásení štátneho bankrotu v roku 1811 sa až po roku 1816 začala mena ozdravovať. Revolúcia v rokoch 1848-1849 načas zastavila priaznivý vývoj. V roku 1857 vstúpila do platnosti spoločná mena Rakúska a nemeckých krajín a nazývala sa rakúska (spolková) mena. Spolkové mince platili vo všetkých krajinách únie rovnako. Po Rakúsko-Uhorskom vyrovaní v roku 1867 sa razili na území Uhorska (teda aj dnešného Slovenska) mince s uhorským znakom a maďarským textom. Na konci 19. storočia nastal v Uhorsku hospodársko-spoločenský vzostup a prílev zahraničného kapitálu, čo si vynútilo zavedenie stabilnejšej meny. ■

Bankocetla nominálnej hodnoty 5 zlatých z roku 1806

Slovenská numizmatická spoločnosť – pobočka Bratislava

Plán prednášok na 2. polrok 2007

18. 09. 2007 – Ing. O. Srna, CSc.

Vznik a vývoj papierových platidiel

16. 10. 2007 – PhDr. J. Hunka, CSc.

Nové nálezy mincí z Mostnej ulice v Nitre

20. 11. 2007 - Členská schôdza

PhDr. M. Soják, PhD.

Archeologické a numizmatické pamiatky z jaskýň v kontexte vojnových udalostí

18. 12. 2007 – Ing. M. Burian

Leopold I. (1657 – 1705) na bratislavských numizmatických pamiatkach

Prednášky sa budú konať v Mestskom múzeu v Bratislave, Primaciálne nám. č. 3, v kinosále na nádvorí Starej radnice, od 16.00 do 18. hod.

E. M.

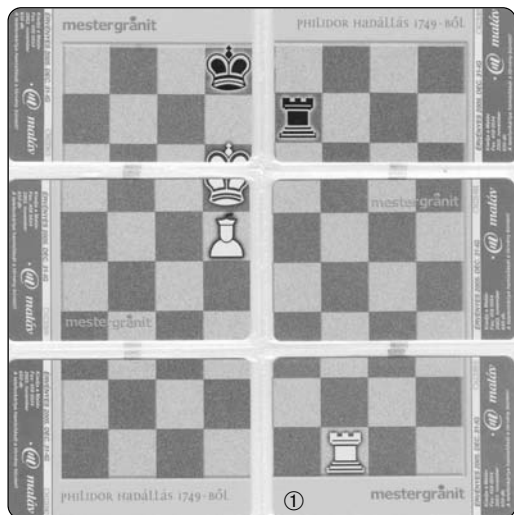

Maďarské „šachové“ puzzle

O puzzle z TK som už písal viackrát, naposledy v MOT 105. Dnes by som chcel opísať jedno zaujímavé puzzle, ktoré sa mi podarilo nedávno získať zo susedného Maďarska – z krajiny, ktorá v porovnaní s okolitými krajinami je doslova „velmocou“ v oblasti vydávania puzzle z TK. Privátne vydané puzzle mi je známe už viac ako 3 roky, doteraz som však nemal ani odvahu ani chuť „položiť na drevo“ podľa okolností požadovanú sumu za celé puzzle v nepoužitom stave – 27 000 až 30 000 Ft (100 Ft je necelých 14 Sk). Nedávno sa mi naskytla možnosť ju získať za značne prijateľnejšiu sumu, tak som nezaváhal. Predpokladám, že každého automaticky napadne otázka, prečo je puzzle tak relatívne drahé? Odpoveď je jednoznačná – spolu bolo vydaných len 650 kusov z každej TK, pričom z každej karty puzzle bolo navyše ešte 100 kusov očíslovaných, pričom pochopiteľne tieto číslované TK sú ešte drahšie. Karty boli vydané v novembri 2003, v katalógu MATÁV majú označenie K-09 03. až K-15 03. Všetky karty majú symbolickú nominálnu hodnotu – po 200 Ft. Platnosť všetkých TK sa skončila 31. 12. 2005.

Reverz 6 kusov puzzle z TK (obr. 1) predstavuje

šachovnicu v tvare 2 x 3 kusy (po 2 kusy vodorovne a po 3 kusy zvisle). Na šachovnici je rozohratá partia – usudzujem pred dôležitými ťahmi hráča s bielymi figúrami so snahou dať mat hráčovi s čiernymi figúrkami. Ak je biely na ťahu, jednou z možností je taktický presun strelca z d5 na c6. Následne hráč s čiernymi figúrkami môže buď čierneho kráľa presunúť z d8 na c8, a tým ihneď stratiť nechránenú čiernu vežu na e7, ktorú zoberie biely kráľ z d6 na e7 alebo „zúfalo zaútočiť“ a čiernou vežou ťahom z e7 na d7 dať bielemu kráľovi na d6 jednorázovo šach. Ak sa hráč s bielymi figúrkami „ulakomí“ na lacný zisk – čiernu vežu, ktorú zoberie bielym strelcom, urobí podľa môjho úsudku chybu, pretože nastane pat alebo remíza (čierny kráľ sa nemôže presunúť na žiadne políčko bez toho, že by „vstúpil“ do šachu od hráča s bielymi figúrkami), čo je iste pre hráča s čiernymi figúrkami pri materiálnej prevahe hráča s bielymi

figúrkami malé víťazstvo. Toto je len jeden z krokov, ktoré obaja hráči môžu na šachovnici urobiť. Preto je šach šachom, že je to hra pre všetkých s nekonečnými možnosťami ťahov a nekonečným množstvom riešení. Vopred sa ospravedlňujem všetkým odo mňa „šachovo“ zbehlejšími, ak som vo svojej „šachovej analýze“ urobil nejakú chybu – som tiež len jeden z nekonečného počtu amatérov.

Toto puzzle je názorným príkladom, že aj pri zbieraní TK si človek môže potrápiť svoj mozog a pokúsiť sa analyzovať šachovú úlohu.

Ak však jednotlivé TK z puzzle otočíme na ich avers, tak sa pred nami zobrazia všetky základné figúry šachu. Je známe, že šach sa hrá so 16 bielymi a 16 čiernymi figúrkami. Prvou kartou je karta vľavo hore zobrazujúca najpočetnejšiu skupinu figúrok nachádzajúcu sa na šachovnici – pešiaka, ktorých je spolu 2 x 8 kusov (obr. 2). Jeho pohyb je obmedzený na posun o jedno políčko, jeden krok, s výnimkou otvorenia hry (možné sú aj dva kroky). Druhá karta vpravo hore zobrazuje strelca (obr. 3), ktorých sa po diagonálach na šachovnici pohybujú štyria (2 x 2 podľa farby). Treťou v poradí je karta vľavo v strede, na ktorej je zobrazená dôležitá figúrka – veža (niekedy sa používa aj nespráv-

ny výraz bašta), ktorej „doménou“ na šachovnici je každá vodorovná a zvislá línia – keď treba aj po celej šachovnici. Tiež sú na začiatku hry štyri. Štvrtou v poradí je karta vpravo v strede, na ktorej je zobrazený „jeho veličenstvo“ kráľ (obr. 4 na obálke). Sú na šachovnici len dvaja a sú to najdôležitejšie figúrky – úmyslom súpera je totiž dať súperovmu kráľovi mat. Môžu sa pohybovať všetkými vodorovnými, zvislými alebo diagonálnymi smermi – ale vždy len o jedno políčko ako pešiak. Je to súčasne jediná figúrka, ktorú hráči nemôžu „stratiť“ – nie je možné ju vyhodit'. Možno ju však zložiť do vodorovnej polohy – to je ako biely uterák v ringu – súper uznal blížiacu sa prehru. V poradí piatou figúrkou vľavo dolu je najuniverzálnejšia figúrka na šachovnici – dáma (obr. 5).

Tiež sú len dve. Môžu sa pohybovať všetkými smermi ako kráľ, ale podľa potreby aj po celej šachovnici ako strelec alebo veža. Jej strata znamená pre súpera veľkú materiálnu prevahu na šachovnici. Na poslednej karte vpravo dolu (v poradí šiesta karta) je vyobrazený jazdec (niekedy sa používa aj nesprávny výraz kôň). Jazdec je jediná figúrka na šachovnici, ktorá môže skákať ponad iné figúrky. Pohybuje sa v tvare písmena „L“ a jeho zrkadlových obrazov, dve polia jedným smerom horizontálne alebo vertikálne a jedno pole druhým smerom. Jazdec je najsilnejší v strednej oblasti šachovnice, kde má najväčší manévrovací priestor, kontroluje 8 polí, najslabší je v rohu, kde kontroluje iba dve polia. Na začiatku hry „skáču“ na šachovnici štyria jazdci.

Záverom už len poznámka – tmavý pruh stredom

každej karty na jej averze je farebný pruh na priesvitnom ochrannom obale – karty sú plné, nepoužité.

Obnovenie kreditu Easy karty cez terminál TIPOS, a. s.

V MOT 106 som sa prvýkrát zmienil o možnosti obnoviť kredit PRIMA kariet od spoločnosti Orange – napr. prostredníctvom terminálov v zberniciach slovenskej stávkovej kancelárie TIPOS a. s. Keďže slovenský telekomunikačný trh do nástupu „tretieho hráča“ na telekomunikačnom trhu – spoločnosti Telefónica“ bol de facto výrazne polarizovaný medzi dve skupiny užívateľov, nebolo by správne, aby som nespomenul a neopísal možnosť obnovenia kreditu aj u tých, ktorí používajú karty Easy od spoločnosti T-Mobile.

Spoločnosť T-Mobile má relatívne podobné tlačivo pod názvom „Dobíjací tiket“ ako spoločnosť Orange. Dobíjací tiket slúži na obnovenie (dobíjanie) kreditu Easy kariet. Minimálna výška kreditu, ktorý možno dobiť, je 200 Sk. V tomto sa obidve spoločnosti zhodujú. Na rozdiel od spoločnosti Orange, však spoločnosť T-Mobile má výrazne vyšší maximálny kredit, do ktorého možno Easy karty dobiť – a to až do čiastky 4 990 Sk. V porovnaní so systémom Orange, ktorý umožňuje zvoliť si len 8 možností výšky kreditu (od 200 Sk po 1 500 Sk), u spoločnosti T-Mobile je to mnohonásobne variabilnejšie – kredit je možné dobíjať už po desiatich korunách v rozmedzí od 200 Sk až po 4 990 Sk (čiže 200 Sk, 210 Sk, 220 Sk atď. až po napr. 4 980 Sk a maximum 4 990 Sk). Ak som dobre počítal, malo by to byť 480 možností!

Tlačivo „Dobíjací kredit“ má tri základné stĺpce. V prvom stĺpci vľavo je priestor na vyznačenie výšky platby. Aj u T-Mobilu sa pri platbe pod 1 000 Sk vpisuje pred zvolenú čiastku (napr. 600 Sk) číslica nula (čiže 0600). V strednom stĺpci je najprv potrebné doplniť celé telefónne číslo, kredit ktorého plánujeme dobiť. Následne v nižšej časti stredného stĺpca tlačiva zákazník prepíše svoje telefónne číslo tak, že postupne každú číslicu zo svojho telefónneho čísla preškrtnie zvislou čiarou v predznačenom rade číslic, ktoré sú v každom riadku iné (postupne od číslice „0“ až po číslicu „9“), ale v konkrétnom riadku rovnaké (napr. 3 3 3 3 3 3 3 alebo 9 9 9 9 9 9 9 a pod.) Už pri popise tlačiva spoločnosti Orange som konštatoval, že na prvý pohľad a prvé prečítanie to vyzerá komplikovane, ale je to jednoduché. Rovnaké konštatovanie platí aj pre tlačivo T-Mobile „Dobíjací tiket“.

Po zapltení prísľušnej sumy obrdží zákazník SMS-ku od operátora T-Mobile o úspešnom obnovení kreditu Easy karty. Ak si zákazník želá zaslať SMS-ku aj na číslo ďalšieho mobilného telefónu, vyplní údaje v treťom stĺpci vpravo rovnakým spôsobom, ako ich vyplnil v druhom stĺpci. Potvrdené tlačivo je doklad o poskytnutí služby a slúži aj na prípadnú reklamáciu. ■

Pri spoločných vydaniach vzdialenosť nerozhoduje

Alebo by sme mohli povedať, že poštové známky skracujú vzdialenosti a približujú rôzne krajiny. Aj my sme sa už o tom mohli presvedčiť, keď v roku 2002 vyšlo spoločné slovensko-čínske vydanie a vlni s Indonéziou. Rakúsko v roku 2006 vydalo známky spoločne s Hong Kongom (v auguste) aj s Čínou (v septembri).

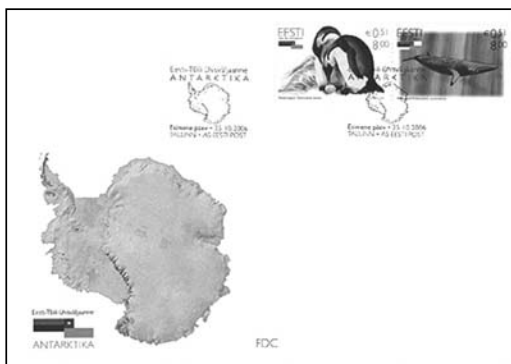
Estónsko a Čile sú tiež od seba navzájom veľmi vzdialené. Hlavné mestá Tallin a Santiago vzdušnou čiarou delí takmer 13 500 km. Aj ich obyvateľstvo, kultúry, jazyky, prírodné podmienky fauna aj flóra sú celkom rozdielne. Napriek tomu majú určite jednu spoločnú vec. Tou je ich spoločné vydanie známok. Obidva štáty 25. 10. 2006 vydali rovnakú sériu dvoch známok pod názvom Fauna Antarktídy.

Čile už od osemdesiatych rokov takmer každoročne vydáva známky týkajúce sa Antarktídy, väčšinou

mejších nielen ruských, ale aj svetových moreplavcov Fabian Gottlieb von Bellingshausen, ktorý ako prvý oboplával Antarktídu v rokoch 1819 – 1821.

Po ňom je pomenované more, ktoré obmýva už spomenutý Antarktický polostrov a jeho meno nesie aj malý ostrovček (3 km²) v súostroví Južné Sandwichové ostrovy. Navyše pred päťdesiatimi rokmi sa výskumu Antarktídy zúčastnili aj vedci z Estónska a v roku 1995 Antark-

s témou fauny alebo výskumníkov, či výskumných staníc. Pre Čile, ktoré si robí územné nároky na časť Antarktického polostrova vzdialeného ani nie 1 000 km od najjužnejšieho čílskeho ostrova, je to vítané obohatenie do až nedávnej doby veľmi jednoduchých, až strohých známok. Ale pre Estónsko je to priam milový krok vpred po všetkých stránkach.

Tak najprv prečo sa Estónsko rozhodlo vydať známky s tak vzdialeným námetom? Odpoveď je veľmi jednoduchá. Pretože v Estónsku sa narodil jeden z najzná-

tídu navštívila estónska výskumná loď Livonia. Takže Estónci tieto známky venovali všetkým spomínaným udalostiam a výročiam. Estónsko sa dovtedy odvážilo len na spoločné vydania so severskými krajinami (1992 Švédsko, 1993 Fínsko), pobaltskými štátmi (1992, 1995, 1997, 1999, 2001 Litva, Lotyšsko) či krajinami SNŠ

(2000 Rusko, 2003 Ukrajina, 2005 Kazachstan), teda s krajinami, ktoré sú blízko, či mali s nimi spoločnú minulosť alebo očakávanú budúcnosť (spoločné vydanie v roku 2004 s ďalšími deviatimi krajinami vstupujúcimi do EU).

Kto pozná estónske známky, iste mi dá za pravdu, že v podstate do konca deväťdesiatych rokov, až na výnimky, boli málofarebné a mali malý formát. Veľkú časť známok tvoril znak Estónska.

V oboch krajinách vyšli známky vo forme súťači, v Estónsku v súťači so šachovnicovým rozmiestnením v 10-bloku.

Na jednej známke je tučniak cisársky (*Aptenodytes forsteri*), najväčší zo všetkých 17 druhov tučniakov. Je vysoký 90 až 120 cm a má hmotnosť do 40 kg. Je to jeden z dvoch druhov, ktorý trávi celú zimu v Antarktíde. Žije v kolóniách s počtom niekoľkosto jedincov. Jediné vajíčko znáša samička pri teplote až -60 °C tak, aby sa o 62 až 64 dní, na začiatku antarktíckej jari, vyliahlo mladé. Po celý čas vajíčko zohrieva samček medzi nohami a bruchom, a vtedy vôbec neprijíma potravu. Až keď sa vyliahne mladé, vystrieda ho samička. Za potravou sa potápa do hĺbky až 500 m na 20 minút a v prípade nedostatku potravy môže doplávať až k južným brehom Čie.

Na druhej známke je vráskavec minke (*Balaenoptera acutorostrata*). Je to najmenší druh vráskavca, ktorý je pomerne častý. Nežije len v okolí Antarktídy, ale aj inde. Je dlhý do 10 metrov a jeho hmotnosť je až 13 ton.

Živí sa osamote planktonickými kôrovcami a krilom. Nie je plachý. Mláďa rodí v strede zimy.

Známky navrhol R. Sepúlveda Bustos za Čie a Ülle Marks spolu s Jürim Kassom za Estónsko.

Obraz známok oboch krajín dopĺňa názov Spoločné vydanie Estónsko – Čie a vlajky oboch štátov.

V oboch krajinách známky vytlačili štvorfarebným ofsetom; v Estónsku v tlačiarni AS Vaba Maa v náklade po 150 000 ks, teda 15 000 kusov 10-blokov a v Čie v tlačiarni Casa de Moneda de Chile v náklade po 50 000 ks na PL po 80 známok, čo je 625 PL. Známky oboch krajín majú perforáciu 13¹/₂. Estónske známky sú o čosi väčšie (37 mm x 24,5 mm vrátane perforácie na šírku) a písmo je tenšie, ale stále dosť výrazné, takže známky pôsobia elegantnejšie. Navyše na ľavých a pravých okrajoch estónskeho 10-bloku je mapa Antarktídy, na hornom vlajky oboch krajín, v rohoch logo pošty, dolu čiarový kód a pre Estónsko typické číslo emisie s dátumom vydania. Čísle známky majú veľkosť 36 mm x 24 mm, ale opticky sa zdajú oveľa menšie ako estónske.

Nominál estónskych známok je už niekoľko rokov dvojitý, v estónskych korunách aj v eurách a na oboch známkach je rovnaký – 8,00 korun a 0,51 eura. Aj nominál oboch čílskych známok je rovnaký 500 pesiet, čo je približne 30 Sk.

Danko Nirka

(Spracované podľa materiálov čílskej a estónskej pošty a ich web stránok post.ee a correo.scl)

REGENIA 2007 – slovenské perfiny bodovali

V nemeckom meste Regen sa 1. až 3. júna 2007 konala medzinárodná filatelistická výstava II. stupňa Regenia 2007. Na výstave sa svojím exponátom s názvom „50 rokov perfinov z územia Česko – Slovenska“ zúčastnil aj pán Julius Píša. Za svoj exponát dostal 75 bodov a k nim pozlátenú medailu a čestnú cenu!

Pán Píša na výstave vystavoval ako jediný slovenský filatelistu, jeho exponát mal sedem rámov, spolu 84 listov (1 rám = 12 listov), z toho slovenské perfiny boli

na 20 listoch – skoro všetky doteraz evidované slovenské perfiny. I keď na prvý pohľad sa „dierkované“ známky môžu zdať veľmi lacné, práve perforovaním a poštovým použitím sa stávajú výnimočnými a vzácnymi, čo sa odrazilo aj na hodnotení exponátu.

Veľmi zaujímavá je výstavná medaila, ktorú tvoria dve „známky“ vyleptané do skla. Prvou je obraz známky vydané v Nemecku v roku 1997 (Mi 1943), na druhej sú symboly mesta a výstavy

(red.)

Slováci v strážnej misii OSN UNGCI v Iraku (Kurdistane)

v rokoch 1991 – 1993 a 2000 – 2001

Sever Iraku sa stal miestom bojov Kurdov v čase, keď S. Husain bol v operácii „Púštna búrka“ v rokoch 1990 – 1991 porazený spojeneckou koalíciou na čele s USA. Kurdskí bojovníci získali kontrolu nad územím, na ktorom chceli získať autonómiu a možno aj nezávislosť pre bohaté územia, ktoré obývajú. Iracké vládne jednotky kurdské povstanie krvavo potlačili, pričom použili aj bojové chemické látky. Veď počas 10 dní irackého útoku tu v roku 1992 padlo do 180 tisíc obyvateľov.

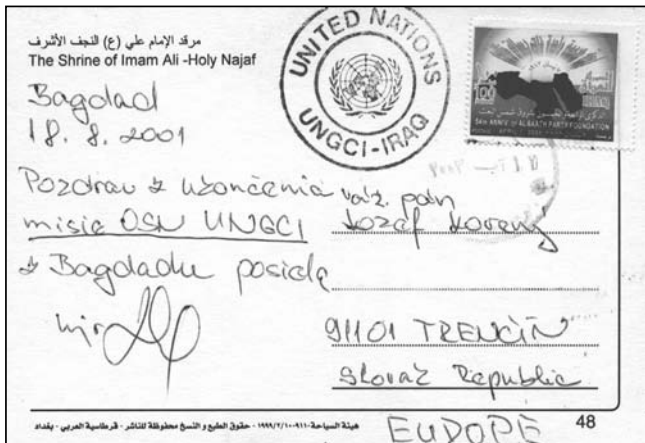
Strážna misia UNGCI (United Nation Guards Contingent in Iraq) v Iraku bola zriadená na základe memoranda o porozumení medzi OSN a vládou Iraku na ochranu pracovníkov humanitných organizácií a vytvorenia pocitu bezpečia Kurdom a Šitom.

V rokoch 1991 – 1992 sa v misii UNGCI vystriedalo 130 príslušníkov Československej armády, z toho 23 Slovákov. V misii boli okrem ČSFR zastúpené krajiny Ghana, Rakúsko, Fidži, Dánsko, Grécko, Nepál, Filipíny,

Poľsko a Thajsko. V roku 1992 sa počet príslušníkov misie znížil z pôvodných 500 osôb na 300. V nasledujúcich rokoch tento počet ďalej klesal, v roku 1998 mala misia už len 89 osôb, pričom sa počet zúčastnených krajín doplnil o Bangladéš.

Presun čs. príslušníkov sa uskutočnil letecky z Prahy s medzipristátím v Ženeve, kde im boli vydané identifikačné karty OSN. Let pokračoval do Bagdadu, kde boli naši príslušníci vystrojení, absolvovali výcvik s americkým coltom a irackou pištoľou Tariq. Počas pobytu v Bagdade mali obmedzený pohyb. Ďalší presun z Bagdadu do Dohuku vykonali autobusom. Počas pôsobenia v misii Slováci svoju činnosť vykonávali na HQ v Bagdade, Suleimanyah, Erbile, Dohuku a v Zakko.

Humanitné zásielky, ktoré príslušníci UNGCI sprevádzali, pričádzali z Turecka. Denne to bolo 20 až 100 kamiónov. V jednej kolóne bolo až do 30 kamiónov, ktoré doprevádzali tri až štyri vozidlá s príslušníkmi strážnej misie. Kamiónmi sa obyvateľom dovážali potra-

viny ako cukor, ryža, čaj, fazuľa, šošovica, sušené mlieko, tiež pracie prášky a mydlo, aj lieky a petrolej. Mnohé kamióny však do ciela ani nedošli, lebo sa stali terčom zničenia výbušninou alebo boli ukradnuté.

Aj táto misia priniesla obeť, keď v rokoch 1992 až 1998 prišlo o život osem príslušníkov strážnej misie UNGCI z Fidži, Nepálu, Filipín, Poľska a Bangladéša.

Poštové spojenie s domovom nebolo prostredníctvom diplomatickej pošty, pretože by to bolo cez Ženevu zdĺhavé. Kuriér vozil všetku poštu raz týždenne do tureckých miest Silopi alebo Habur, odkiaľ sa posielala adresátovi. V tomto období príslušníci misie nepoužívali

žiadne označenie zásielok – ani k národnej príslušnosti, ani k OSN. Ich identifikácia je možná len na základe adresy odosielateľa a denných pečiatok poštových úradov v Turecku. Listy adresované príslušníkom misie UNGCI mali adresu Habur-Silopi P. O. Box 1 Turecko. Tu ich raz týždenne prevzal kuriér a doručil adresátom v jednotlivých mestách, v ktorých pôsobili.

Slováci sa vrátili do misie 14. 8. 2000 a ďalšia skupina prišla v auguste roku 2001. Slováci skončili svoje účinkovanie v misii UNGCI v roku 2003.

Jozef Korený

Najvzácnejšia známka Československa má stovku zlatých kópií

Najvzácnejšia poštová známka Československa, zelená štvorkorunová známka s prevrátenou pretačou Pošta československá 1919, ktorá sa vyskytuje len v jednom exemplári, už nebude tešiť len jeho majiteľa, filatelistu Ludvíka Pytlíčka zo Semil. Slovenská mincovňa v Kremnici vyrazila 100 kusov jej kópií v zlate a striebre. Číselne emitovaná séria sa zrejme stane terčom záujmu zberateľov.

S nápadom vyrobiť zlaté kópie

známky prišla košická firma Moneta Cassovia, ktorá zadala razbu kremnickej mincovni. Autom reliéfu je Štefan Novotný. Zlatá známka má hmotnosť 9,4 gramov, je v najvyššej kvalite proof a má rovnaké rozmery ako jej predloha – 30 x 34 mm. Strieborná známka má sedem gramov, všetky majú samozrejme punc a každá sada má svoj certifikát.

(podľa správy ČTK -**pem**-)

Ružomberok chystá výstavu

Klub filatelistov v Ružomberku v spolupráci s mestom a Liptovským múzeom ako sprievodnú akciu v rámci pripomenutia 100. výročia černovskej tragédie (27. 10. 1907) pripravujú regionálnu súťažnú filatelistickú výstavu pre prvovystavovateľov. Vernisáž výstavy sa uskutoční 8. septembra 2007 o 13.00 hod. v priestoroch Liptovského múzea a potrvá do 15. septembra. Na predpoludnie pred otvorením výstavy sa pripravuje burza zberateľského materiálu. V dňoch 9. 9. do 15. 9.

2007 bude výstava otvorená od 8.00 do 15.30 hod. s možnosťou zakúpenia výstavných materiálov.

Významným podujatím bude finále mládežníckej filatelickej olympiády, ktoré sa v spolupráci s KM ZSF uskutoční 14. 9. 2007. V nasledujúci deň výstavná porota zhodnotí výstavu a oznámi výsledky. Zároveň bude k dispozícii poštová priehradka s príležitostnou pečiatkou výstavy (od 10.00 do 14.00 hod).

Organizačný výbor želá všetkým návštevníkom príjemné chvíle strávené počas výstavy v Ružomberku.

Viliam Weiss,
predseda OV

Technika razby mincí v novoveku

16. – 19. storočie

Od konca 15. storočia sa mince ako štátne platidlá, alebo súkromné peniaze cirkevných predstaviteľov a zástupcov miest, stali stálou súčasťou každodenného života. Potreboval ich každý. Na rozdiel od predchádzajúcich období, keď mince používali iba najbohatšie vrstvy vtedajšej spoločnosti (panovník s dvoranmi, predstavitelia cirkvi, šľachta) a obchodníci, koncom stredoveku prenikli aj do prostredia najširších vrstiev spoločnosti. Napríklad poddaní boli nútení platiť určitú časť svojich daní (renty) v minciach, zvyšok robotou alebo naturáliami.

Novovek priniesol, žiaľ, aj iný spoločenský fenomén – rozsiahle a dlhotrvajúce vojny, na ktoré boli taktiež nevyhnutné obrovské finančné zdroje. Vojny s Turkami sa brali ako celospoločensky nutné, veď išlo o zachovanie kresťanstva v Európe. Horšie boli vojny s protihabsburskými povstalcami, od Bocskaia na začiatku 17. storočia, po Františka II. Rákocziho na začiatku 18. storočia. Častokrát zničujúce boli aj vojny s príslušníkmi novej viery, evanjelikmi. Vedenie cisárskeho a pápežského dvora, kráľovských dvorov, prestavby hradov, výstavby nových cirkevných objektov, náklady na rozvoj

hospodárstva, priemyslu, kultúru – tam všade boli nevyhnutné peniaze. Kvalitné platidlá požadovali aj medzinárodní bankéri, finančníci a kupci, lebo bez nich sa nedal zabezpečovať medzinárodný obchod. Tak sa hľadali nové prostriedky výmeny. Spočiatku to boli razby grajciarové (v Tirolsku a Rakúsku) nahrádzajúce 4 – 5 fenigov či denárov. V taliansko-francúzskej a neskôr v sasko-česko-uhorskej oblasti sa vynášali strieborné groše, náhrada za približne 10 ks iných menších mincí. Na prelome 13. a 14. storočia to stačilo, koncom 15. storočia už nie. Jediným platidlom univerzálne použiteľným v celej Európe boli dukáty a iné zlaté mince. Aj tie sa však vyrábali ako jednoducháty, ich násobky sa objavovali až od záveru 15. storočia (Ladislav V., Matej Korvín, Jagelovci, 2- a 3-dukáty). Bežný obchod sa na prelome 15. a 16. storočia uskutočňoval s peniazmi malých hodnôt, predávajúci a kupci si tak vymieňali desiatistice kusov málo kvalitných mincí.

Už koncom stredoveku ale nastali rozsiahle problémy s výrobou mincí. Vo viacerých štátoch sa vyčerpali ľahko prístupné ložiská striebra a medi, ťažba sa pre-

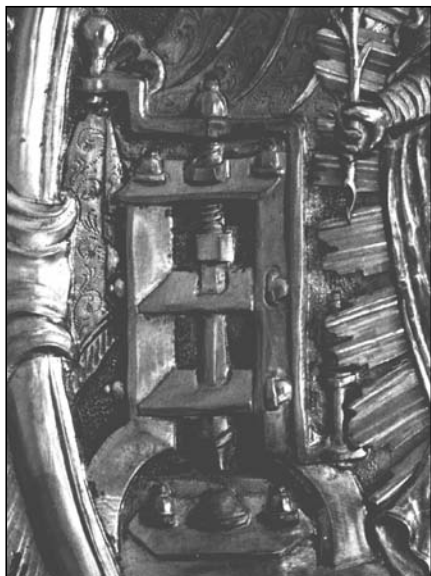
Strieborný znak kremnických minciarov s orlom z roku 1736 (celkový pohľad)

Strieborný znak kremnických minciarov s Pannou Máriou z roku 1736 (celkový pohľad)

niesla do hĺbky, ruda a kov sa získavali oveľa ťažšie ako predtým (Banská Štiavnica, Kremnica, Banská Bystrica). Čiastočnú zmenu priniesli nové technológie oddelovania striebra a medi z rudy, uplatňované v Thurzovsko-Fuggerovskom mediarskom spoločenstve, čím títo získali bohatstvo niekoľkonásobne prevyšujúce príjmy uhorských Jagelovcov.

Oveľa dôležitejší bol ale problém razby mincí. Aj keď sa neustále zvyšoval počet razičov v mincovni (v roku

Ručný strihací stroj, detail zo znaku kremnických minciarov

1560 ich pracovalo v Kremnici až 126), ktorí metódou ručnej razby kladivom vyrábali mince, bolo ich stále málo. Ich produkcia bola nízka, časť mincí bola nekvalitná. Navyše neúmerne vzrastali náklady na razbu. Vývoj sa preto uberal dvoma smermi:

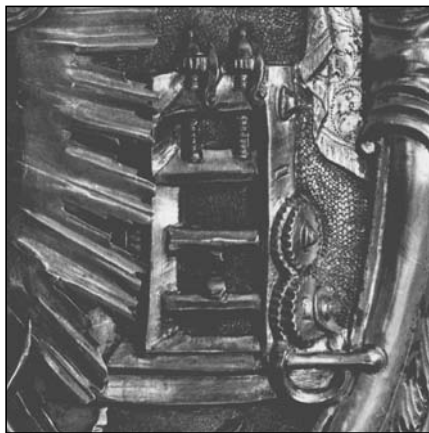
1. Razbou veľkých zlatých a strieborných mincí, aby sa nimi nahradili milióny mincí menších hodnôt.
2. Vymysleli sa mechanické stroje, ktoré čiastočne nahradili namáhavú ľudskú prácu.

Už od konca 15. storočia sa začali vtedajší finančníci zamyšľať nad problémom mincí veľkých hodnôt. Postupne sa vyrábali viacnásobky bežných mincí (tlsté pražské groše v Čechách, testony v Taliansku, po 100 ročnej prestávke sa v Uhorsku znovu obnovila výroba grošov). V dôsledku objavov dovtedy nevídaných zásob strieborných rúd v Tirolsku a Čechách sa začali raziť mince zvané Guldengrosch (1486) a toliar (od 1520). K nim sa postupne vytvorili podielové jednotky, tak vznikli nové mincové systémy. V Uhorsku to bol dukát, toliar, 1/2-toliar, 1/4-toliar, groš, poldenár.

Razba veľkých mincí priniesla aj množstvo technických problémov. Ak sa dovtedy 10 mm oboly, 15 mm denáre, 20 mm dukáty a 25 mm groše s hmotnosťou do 3,5 g a s hrúbkou maximálne 2 – 3 mm mohli bez väčších problémov vyrábať razbou kladivom, zhotovovanie veľkých toliarových mincí s priemerom 40 a viac mm, s hmotnosťou do 30 g a s hrúbkou do 5 mm, si vyžadovalo iný postup. Kov, z ktorého sa vyrábali, je omnoho tvrdší ako kov denárov či obolov. Tu sa razba kladivom síce osvedčila, ale tlak na razidlo bol menší ako by bolo potrebné.

Po množstve pokusov bol nakoniec vynájdený prvý mechanický stroj na výrobu mincí. Podľa systému razby bol nazvaný valcovací alebo taškovací stroj (walzen-prägewerk). V kovovom ráme boli umiestnené dva nad sebou uložené valce. Do nich rytci vyryli 4 – 5 ks negatívnych obrazov averzov a reverzov mincí. Medzi valce bol vložený obdĺžnikový pás mincového kovu. Valce sa otáčali kľukou, a tým vtlačali do pásu kovú obrazu mincí. Mince tak získali mierne prehnutú formu. Z pásu sa vyrážali pomocou priebojníka.

Oproti razbe kladivom, kde mnohé mince boli nedorazené a niektoré zničené, pri razbe valcovacím strojom bola výroba mincí plynulejšia. Nevýhodou tohto typu

Taškový valcovací raziaci stroj, detail zo znaku kremnických minciarov

razby mincí bol ale fakt, že príliš veľký tlak spôsoboval prasknutie valcov a tak sa museli zničiť. Túto chybu odstránili tzv. taškovacie stroje (Taschenwerk), keď sa obrazy mincí nevyryvali priamo do telesa valca, ale na tzv. tašku, predmet hrúbkového tvaru (na jeho vrchu bol obraz mince). Do valca sa dávalo viacero tašiek (Taschen) a ak niektorá z nich praskla, vymenila sa len jedna taška. Valcovacie stroje sa v stredoeurópskych mincovniach začali používať od roku 1550 (Tirolsko, Hall). V Kaliningrade sa používali ešte koncom 18. sto-

ročia. V Kremnici sa uskutočnil prvý pokus s takýmto raziacim strojom (Fallwerk) v roku 1565, oficiálne sa ním mali vyrábať mince od roku 1578. Podľa pokusov by valcovací stroj dokázal spracovať za osem dní 1 000 hrívien striebra. Bolo zistené, že osem osôb pri stroji podalo výkon ako 60 ručne raziacich minciarov. Kvôli odporu

Z obdobia 19. a začiatku 20. storočia sa zachovali aj celé razidlá.

Mincový kov bol získavaný z hlavných baní nachádzajúcich sa v rôznych častiach Uhorska. Išlo predovšetkým o mestá nachádzajúce sa v stredoslovenskej banskej oblasti, na Gemeri, na východnom Slovensku. Kov zo Sedmohradska bol v novoveku využívaný pre potreby miestnych kniežat, takže nebolo možné ho využívať na uhorské štátne peniaze. Keďže dnešné Maďarsko a juh Uhorska boli dlhodobo obsadené Turkami, ani odtiaľ sa nedalo počítať s väčšími dodávkami zlata, striebra, medi, olova a iných nevyhnutných kovov. Dali sa však používať z obehu vyradené mince, napr. devalvované poľské polgroše, poltoráky/1,5-groše, 3-groše/babky, rakúske fenigy, české jednostranné biele peniaze. Tie sa stahovali z obeživa a po ich roztavení z nich boli razené uhorské mince.

Kremnický toliar Leopolda I. (1657 – 1705) z roku 1692, averz, reverz

minciarov bojacich sa, že príliš klesne ich zamestnanosť a iným spoločenským problémom, sa valcovací raziaci stroj zaviedol do prevádzky až v roku 1661. V Kremnici sa používal do roku 1753.

Koncom 17. storočia francúzsky mechanik N. Briot vymyslel omnoho dokonalejší stroj na razbu peňazí. Mal tvar vretenového lisu, preto ho nazvali Balancier (Spindelwerk). V spodnej časti špeciálneho rámu bolo umiestnené spodné razidlo. V strede rámu sa nachádzalo vreteno, na konci ktorého bolo vrchné razidlo. Na hornú časť vretena sa upevnila priečna tyč s dvoma gulami, z ktorých viseli popruhy. Obsluha stroja, štyria ľudia, uchopili popruhy a vytočili vreteno do maximálnej výšky. Potom popruhy pustili, čím vreteno kleslo zotrvačnosťou nadol, znovu nahor-nadol atď., až kým sa neminula všetka energia. Medzitým piaty pracovník prikladal kotúčiky na mince a medaily na spodné razidlo a kontroloval ich razbu. V západnej Európe sa takéto stroje používali do konca 19. storočia (napriek vynálezu pákového raziaceho stroja D. Uhlhornom v roku 1817, ktorý bol vylepšeným balancierom), v Kremnici až po skončení razby valcovacími strojmi, počas 18. storočia.

Výroba mincí v Uhorsku sa kvôli skutočnosti, že územie tohto štátu sa po roku 1526 zmenšilo na oblasť Slovenska a severozápadného Maďarska, zabezpečovala najviac v kremnickej mincovni. Tá sa stala druhou hlavnou mincovňou Habsburskej monarchie, so značkou K-B, neskôr len B. Na Slovensku permanentnejšie razila aj mincovňa košická a smolnícka a v čase potreby väčšieho objemu štátnych peňazí aj mincovne bratislavské. Vo Viedni a Budapešti sú podnes uložené viaceré nástroje používané pri výrobe mincí, hlavne časti razidiel a punce.

Ďalším zdrojom boli nákupy. Každá mincovňa mala svojich nákupcov drahých a farebných kovov. Tí vykupovali zlomkové šperky, nádoby, z obehu vyradené mince a dodávali ich do mincovní. Takýto kov sa zapisoval ako pagament. Z novoveku sa zachoval dost početný materiál o výrobe mincí v Bratislave až Košiciach. Sú to napr.

Ďalším zdrojom boli nákupy. Každá mincovňa mala svojich nákupcov drahých a farebných kovov. Tí vykupovali zlomkové šperky, nádoby, z obehu vyradené mince a dodávali ich do mincovní. Takýto kov sa zapisoval ako pagament. Z novoveku sa zachoval dost početný materiál o výrobe mincí v Bratislave až Košiciach. Sú to napr.

Balancier, detail zo znaku kremnických minciarov

inventáre mincovní, nájomné zmluvy, výkazy práce, zápisy o dodávkach kovov a ich spracovaní, súdne spory medzi zamestnancami, technickým personálom mincovne, a zamestnávateľom – Hlavným dvorským úradom vo Viedni. Do roku 1551 sídlil v Kremnici hlavný kremnický komorský gróf, neskôr sa Komorský dvor-Kammerhof presunul do Banskej Štiavnice a správcovia kremnickej mincovne mali titul podgrófov Kremnickej banskej a mincovnej oblasti.

Na význam razby mincí poukazujú hlavne poklady mincí ukryté počas 16. – 19. storočia na území Uhorska.

Aj napriek používaniu zahraničných mincí sa v týchto nálezoch nachádzajú desiatitisíce domácich mincí. Najčastejšie sú to kremnické denáre, poldenáre a grajciar-niky, menej časté sú kremnické dukáty a toliare. V nálezoch často tvoria minimálne 50 % z mincí. Obchodníci ich mnohokrát vyberali z obeživa, lebo boli známe svojou umeleckou kvalitou, presnou razbou a vysokou akostou drahého kovu. Aj vďaka poctivej práci všetkých zamestnancov tejto mincovne bola Kremnica známa v celej Európe a tak vytrvala až podnes.

Ján Hunka

HLASY A OHLASY

Na príspevok pána Karabu o chybnom oreze hářčeka H 91 (Film Jánošík) vo štvrtom tohtoročnom čísle Zberateľa (str. 11) reagoval aj náš čitateľ **Vladimír Chovanec z Dolného Kubína** a poslal do redakcie kópiu hářčeka H 92 – OH Atlanta, ktorý je užší na pravej strane. Oba spomínané hářčeky boli vytlačené

rovnakou tlačovou technikou (rotačná ocelotlač kombinovaná s hĺbkotlačou na stroji Wifag 3), podobným

usporiadaním tlačovej formy (2 x 6 HP), preto výskyt rovnakej výrobnnej chyby neprekvapuje. Dokonca oba hářčeky vyšli v jeden deň (15. 5. 1996), pričom podľa údajov v Netto katalógu Slovensko 1995 – 1996, hářček Film Jánošík sa tlačil 5. 4. 1996 a hářček Atlanta 8. 3. 1996 a 22. 3. 1996. V každom prípade takéto nálezy špecializovaného zberateľa vždy potešia.

Pán Chovanec nám poslal aj kópu hářčeka H 183 Prvý kozmický let občana SR, na ktorom si všimol nedotlač čiernej ocelotlačovej farby v ľavej dolnej časti kresby antény pod známkom. Túto výrobnú chybu však uvádza aj Netto katalóg Slovensko 1999 a podrobnejšie je opísaná v Okienku špecialistu v časopise Zberateľ 1/2000, str. 8 – 9.

V každom prípade sa však dôkladné všimanie našich známok môže oplatiť a priniesť nové zistenia, pretože nie každá objavená výraznejšia odchýlka môže byť už zaznamenaná v katalógu. Preto sa tešíme na vaše ďalšie nálezy zaujímavosti na našich známkach.

(red.)

Predstavujeme ďalšie zberateľské odbory (7)

Autogramy

Zberatelia tohto odboru majú samostatný klub, ale autogramom sa venujú aj členovia Klubu sběratelů kurozít. Zbierajú sa nielen podpisy známych a zaujímavých osobností, ale aj ich rukopisy. V zbierkach sú rukopisné záznamy doplnené i faktografiou osobnosti a obvykle aj fotografiou. Zberatelia sa po vytvorení určitej veľkosti zbierky špecializujú na niektorú oblasť kultúry, športu alebo na iné oblasti ľudskej činnosti. Existujú špecializované zbierky olympijských medailistov, kozmonautov, spisovateľov, nositeľov Nobelovej ceny, atď.

Zbieram aj spomienky

Niekedy mi niekto povedal, že až budem v dôchodku, budem mať dosť času na tie svoje koničky. Nie je to pravda, nemám. Po prvé som stále v pracovnom pomere, po druhé mám dvoch veľkých koníčkov, a to zbieranie autogramov svetových osobností zo všetkých odborov ľudskej činnosti a ten druhý je turistika, diaľkové pochody. No vidíte, môže sa človek nudiť?

Ale k veci, som už mnoho rokov členom nielen v KSK Praha, ale aj v Klube zberateľov autogramov v Prahe na

Smíchove, kde mám mnoho priateľov, ktorých som samozrejme získal v týchto kluboch. Od roku 1968, odkedy zbieram autogramy, som spoznal pár tých úplne najlepších.

Všetkým tým, ktorí sa rozhodujú čo zbierať, by som rád poradil: Zbierajte podpisy zaujímavých ľudí okolo seba, spoznajte osobnosti zo všetkých odborov, získate prehľad o zaujímavých remeslách, a čo je najkrajšie – získate mnoho krásnych priateľstiev, ako so vraví, na celý život, tak ako ja... Ako plynul čas, tak sa moja zbierka rozrástala čo do počtu, aj do kvality, rovnako ako u iných zberateľov. Získaval som podpisy osobností, ktoré niečím zaujali. Nemuseli to byť majstri sveta, dokonca ich nemuseli ani ľudia poznať, a predsa sú to osobnosti na slovo vzaté. Týmto smerom sa uberal môj cieľ dosiahnuť dobrú zbierku, za ktorú by som sa nemusel hanbiť na akejkolvek výstave, a tých som mal za tie

roky, skoro sa toho desím, už takmer 80 čo do počtu, a čo do miest, asi v celej vlasti. Kdekoľko mi hovorí: „Tu stovku zvládneš“, ale ja si myslím, že už nie, nemám už dvadsať rokov..! Z propagácie nášho konička sa zrodilo sedem televíznych programov, mnoho rozhlasových a iných besied, ktoré sa už ani nedajú spočítať. Ale vždy si hovorím, že najlepšia odmena je predsa to priateľstvo

Sú samozrejme zberatelia, ktorí si myslia, že zbierka musí byť ohromná, najväčšia alebo neviem ešte aká. Nie, nemusí, zbierku si predsa tvorí každý pre seba, tak prečo to všetko navyše.

Napríklad posedenie u Jana Wericha na Kampe alebo u pani Dany Medrickéj v obývačke, ale tiež u majstra hodinára Rudolfa Veseckého, ktorý udržiaval Pražský orloj celé desaťročia, vystúpiť s ním na Staromestskú vežu, prezerať si apoštola zblízka a môcť sa dotknúť našej histórie, tak to sú tie odmeny za naše snaženie. Mať v zbierke podpis toho, ktorý na malej jachte oboplával celý svet úplne sám, to je výkon absolútny. Alebo ďalšieho, ktorý vystúpil na všetky osemtisícovky na svete. Nie je mnoho takých horolezcov, doteraz len dvaja a jeden z nich už nežije.

Tiež je milé, ak vám niekto poďakuje za to, že mu zaablahoželáte k nejakému výkonu, napríklad, že vystúpil na povrch Mesiaca.

Každý deň sa ponáhľam na poštu a otváram svoju schránku a teším sa, čo v nej bude. Pred časom tam bol zaujímavý list od slávneho herca Eddie Murphyho. Od neho som dávnejšie dostal fotografiu s vytlačným podpisom, krásny obrázok, avšak do zbierky bezcenný. Keď som po rokoch v časopise Kinorevue našiel článok s fotografiou známej triedy v Hollywoode, kde sa slávni herci podpisujú do betónu a je tam aj odtlačok ich stopy a dlane, tak som podpis pána Murphyho v betóne vystríhol z časopisu a poslal. Zrejme sa pán Murphy na tom zasmial a podpísal sa k tomu betónovému ešte raz aj s venovaním, no nie to fajň?

Tých mojich asi 3 700 osobností z mojej zbierky nerobí žiadnu svetovú zbierku, ale tie krásne spomienky a stretnutia – to je naozaj svetové... **Jiří Hanibal**

Podpisy hráčov slávneho Botafega, ktoré v roku 1955 v Bratislave zvíťazilo nad Slovanom 2:0 (archív red.)

Operence – spoločníci človeka

DROZD ČIERNY

Na úvod niečo o tele vtákov. V porovnaní s plazmi majú značnú koncentráciu orgánov. Počet stavcov v dolnej časti chrbtice je znížený, stavce sú zrastené a chvost chýba. Telesné orgány sú v dôsledku skrátenej chrbtice a koncentrácie tela priam natisnuté v hrudnej a brušnej dutine. Perie, ktoré narastá na operených miestach vtáčieho tela v zošikmených radoch je dokonale pružné, a tak sa vzduch pri lete vtáka po ňom sklzáva. V dôsledku týchto znakov vtáčie telo kladie vzduchu minimálny odpor, čo uľahčuje pohyb vtákov v povetrí. Lokomotočnými orgánmi vtákov pre pohyb vo vzdušnom prostredí sú krídla. Sú to v skutočnosti premenené hrudníkové končatiny, na ktorých sa zachovala ramenná, laktová a vretenná kosť. Počet prstových a záprstných kostičiek a prstových článkov je zredukovaný. Od kostí prstov po začiatok ramennej kosti sa tiahne predná padáková blana, od začiatku vretenej po začiatok ramennej kosti zadná padáková blana.

Drozd čierny – *Turdus merula* L. čelad *Turdinae*, meria 25 cm. Samec je celý čierny so žltou obrúčkou okolo oka a žltým zobákom, niekedy až po m a r a n ō v ý m . Samica je čiernohnedá s sivým skvrnitým hrdlom, zobák má na jar žltý s čiernym koncom a na jeseň hnedý; oči má tmavohnedé, nohy čierne. Mláďatá sa sfarbením podobajú samic. Drozdy čierne žijú v Európe, v Ázii a v severozápadnej Afrike. Pred niekoľkými desaťročiami bol drozd čierny vylúčen sťahovavým vtákom. Dnes je časť populácie typic-

kým vtákom mestských sadov, parkov a záhrad, kde celoročne nachádza dostatok potravy, pričom ďalšia časť populácie, divo žijúca v lesoch, je sťahovavá.

Drozd čierny je všežravý, na zemi hľadá červy, mäkkýše a hmyz. V záhradách obľubuje rôzne ovocie, najviac mu chutia čerešne. Okrem toho

sa živí rozličnými bobuľami, jarabinou, tisom, imelom a nepohrdne ani odpadkami ľudskej potravy ako vrabec. To všetko prispieva k tomu, aby sa postupne menil jeho biotop a menil aj svoje plaché správanie na polokrotké.

Hniezdi na rôznych miestach, v kroví, na stromoch, aj na budovách. Hniezdo si stavia z vetvičiek a stebiel s premiešanou hlinou. Vnútri si vystieľa jemným senom. Hniezdi až trikrát do roka. Samička znáša štyri až šesť svetlozelených, modrozelených alebo sivozelených vajčiek. Na vajčkách sedia obaja rodičia dva týždne. Mláďatá opúšťajú hniezdo dosť zavčasu, často

ešte nie dostatočne operené, a teda nie schopné letu. Po páde na zem sú častou korisťou mačiek. Toto

správanie mláďat má svoje opodstatnenie a ostalo mu z čias, keď žili v hustom lese a mláďatá sa udržali na stromoch. Spev drozda čierneho je známy, veľmi pekne spieva na vyvýšených miestach najmä skoro ráno a pred večerom. Okrem spevu sa často ozýva „tak tak“, „duk duk“ alebo „dixdixdix“.

Drozd čierny je vták učelivý a vnímavý. Stal sa prípad, keď drozd pozoroval, ako rybárík obyčajný (*Alcedo attis*) lovil v plytkej vode malé rybky tým, že sa z konára nad vodou pustil dolu do vody, ulovil malú ryбку a vrátil sa s ňou na konárík, kde ju prehltol. Po chvíli drozd vyhnal rybára z konára a sám týmto spôsobom úspešne lovil.

Jozef Soľava

Zdeněk Sklenář a poštovní známka

(k úmrtí před 20 lety)

Rudolf Fischer

Vztah Zdeňka Sklenáře k umění poštovní známky byl velmi ctihodný – a ojedinelý. Považujeme to dokonce za mimořádnou službu. Ale dodnes, když se obnovil obecný zájem o jeho malířské a grafické dílo (k tomu významně přispěla svým vlivem pražská Galerie Zdeňka Sklenáře na Smetanově nábřeží), o té službě a vztahu k poštovní známce nikde ani zmínka. Náleželo by právem žádat, aby i tyto neznámé souvislosti jeho uměleckého životopisu byly v paměti zachovány. Jaká duchovní a společenská hodnota výtvarného směru to asi byla, jež Sklenáře tak neobyčejně zaujala? Příkládá jí obzvláštní důležitost. Zámka bez umění je jen polygrafickým výrobkem. K tomuto poznání dospěl Sklenář již v mládí. Ale téměř nikdo z předních tvůrců našich známek nevykonal pro tento druh užité grafiky tolik, jako Zdeněk Sklenář – právě když se stal profesorem na škole, kde sám kdysi studoval. Z pedagogů nebyl ovšem jediný. Na VŠ UMPRUM už dříve přispěl výukou i osobním příkladem Karel Svolinský. Analogicky následovali Milan Hegar, Jan Solpera, v bratislavské VŠVU Albín Brunovský, později Martin Činovský. Známková tvorba se stala novou součástí školní výuky, pořádali jsme semináře a přednášky s praktickými ukázkami v ateliérech profesorů a asistentů obou škol. Sám Sklenář se stal bezděčným, avšak uznávaným reprezentantem. A jako takový si to ve jménu užitého umění mohl dovolit. Nic nepředstíral, spíše s rozpaky naplňoval své skutečné poslání. Například, když ve svém ateliéru (až s kýčovitě kouzelným výhledem na Hradčany) přijímal ohlášené i náhodné návštěvy známých a uznávaných osobností. Známe-li je, pak pochopíme. To byla příležitost, která se v historii známkové tvorby nevyskytovala často, pravděpodobně se již nikdy neopakovala. Ve mně dodnes nalézá odezvu. Ta setkání měla obvykle tentýž průběh: nešlo jen o rozmluvy z pouhého zájmu či záliby – odnášeli jsme si ze vzájemně získaných poznatků ještě něco navíc. Bylo v tom zvláštní kouzlo určité profesionality, kvůli kterému strůjci setkání vlastně přicházeli. Zdeněk Sklenář byl v jejich pohledu pokládán za jakousi záštitu, spojnicí, odhalující

i obhajující praxi uměleckého procesu, prostupujícího celou oblast zrodu československých poštovních známek. Mnohé bylo bohužel už zapomenuto.

Avšak i neúplný přehled účastníků neformálních schůzek podává více než dost důkazů: Mohamed Ibrahim Sobhi, generální ředitel Světové poštovní unie (UPU) z Bernu, obdivovatel a ve vši tajnosti sběratel československých poštovních známek; Gilbert Svenson, ředitel Poštovního muzea ve Stockholmu; Karel Seizinger, tvůrce a rytec známek a bankovek z holandského Haarlemu; Irena Zielińska, vedoucí emisního oddělení polských poštovních známek z Varšavy; Lev Michaelovič Šarov, mnohonásobný tvůrce známek a vedoucí Ředitelství vydávání a distribuce poštovních cenin z Moskvy; Czesław Slania, královský rytec Švédska, Norska a Monackého knížectví ze Stockholmu; Vincent Hložník, tvůrce známek a rektor VŠVU v Bratislavě; Lucien Berthelot, prezident Mezinárodní federace filatelistů (FIP) z Paříže; Imro Weiner-Král, pozoruhodný protiklad Sklenářovy povahy; ovšem jako jediný skutečný

představitel surrealismu ve slovenském malířství, dávno spřízněná duše ovlivněná čistotou kubismu a fantastikou surrealismu (podobně jako mladý Sklenář, kterého surrealismus zprvu uchvátil a vnitřně neopustil do konce života). Vymýšleli jsme podporu dalších emisí s díly reprezentantů moderního umění, které oba umělci znali

i osobně (Ernst, Miró, Muzika, Toyen a další).

Zdálo by se, že Sklenářova iniciativa měla určitou nevýhodu – že totiž jeho vlastní tvorba známek navenek představuje „pouze“ šest realizovaných emisí. Nemusím snad ani připomínat, v jak časově dlouhých intervalech. Přičemž z toho

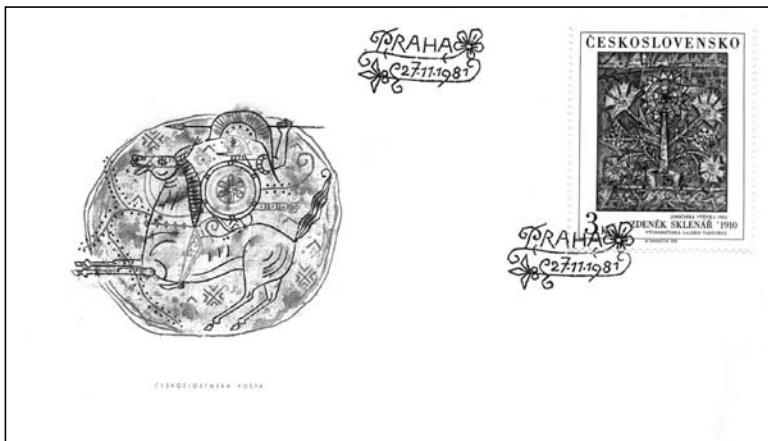
čtyři emise podle původních návrhů. Jsou precizní. Převážně v nich uplatnil charakteristické prvky kaligrafie, tvar znaku a pevnou kompozici s využitím písma pro organizaci obrazu známky (Pražské jaro 1967). Určující je právě umělecká hodnota písma, které profesor Sklenář studoval a uplatnil v tématech své celoživotní výtvarné a pedagogické činnosti. Přesto mu vybrané náměty známek také poskytl vhodnou příležitost k využití symbolů (Mezinárodní rok knihy – UNESCO 1972) a ornamentů (30. výročí zahájení činnosti UNESCO 1976).

Zdeněk Sklenář

začínal svou uměleckou dráhu ve válečných letech Protektorátu. Poprvé v životě vystavoval na přivání E. F. Buriana v divadle D 34 v Praze Na Poříčí (společně s Františkem Grosseem, Františkem Hudečkem, Josefem Lieslerem a dalšími mladými avantgardními tvůrci). V té době výstavy českého umění působily blahodárně i vlastenecky. Proto – díky mamince – viděl jsem i já poprvé Sklenářovy obrazy na vlastní oči právě na této výstavě v roce 1940. Bylo mi 10 let. Což mi o 19 let později Zdeněk nevěří. To jsme se již setkávali v umprumáckém atelieru Františka Muziky. Od aktivní účasti v emisní činnosti poštovních známek mne tehdy dělily ještě 4 roky, Sklenáře od vlastní tvorby známek dokonce 8 let. Byl více znám jako knižní grafik a ilustrátor než jako malíř. V oněch čtyřech letech jsme se pracovně vidali v jeho atelieru na Smetanově nábřeží. Z mého polygrafického působiště, v bývalé Hassovské tiskárně na Anenském náměstí, to bylo pár desítek metrů. Při vzájemné spolupráci se náš vztah proměnil brzy v přátelství. Přířímým našim pracovním dotekem bylo potěšení z úspěšného

zrodu knihy Victora Huga Dělníci moře. Ilustroval ji Jan Zrzavý a Zdeněk Sklenář knihu graficky upravil. Když jsem se vrátil od Jana Zrzavého z Okrouhlice se schválenými nátisky litografií náročných ilustrací, redakce nakladatelství jásala a úpravce knihy nedokázal zatajit skutečnou radost nad spokojeností ilustrátora. Zrzavý patřil mezi jeho idoly novodobého umění.

František Dvořák, dlouholetý člen umělecké komise známkové tvorby editora, užil pro malíře Sklenáře označení „umělec tajně slavný“; svými žáky byl nazýván „maniak dokonalosti“. Potíž byla v tom, že vlastně nikdy netoužil být tvůrcem známek. Stejný princip uplatňoval jeho asistent Jiří Anderle (vloni 28. října vyznamenaný prezidentem republiky „Za zásluhy“), autor emise EUROPA až v roce 1995. Pokud byl Sklenář členem

umělecké komise známkové tvorby, doporučoval za autory jiné tvůrce, nebo dával přednost svým žákům z Vysoké školy uměleckoprůmyslové. Nejznámějšími se stali Pavel Sivko a Eva Smrčinová. Oba také společně studium ukončili. V centru naší spolupráce na UMPRUM – ku prospěchu známkové tvorby – byly koncem června 1973 závěrečné státnice. Z Evy Smrčinové se vyklubala úspěšná autorka výtvarných návrhů poštovních známek s originálními námětem historických oken pražských paláců. Jako svou závěrečnou práci je předložila státní zkušební komisi, jíž jsem byl členem. Po obhajobě se tradičně oslavovalo. Seděl jsem obrácen zády k malířskému stojanu na nízké kožené sedačce. Mladý Sivko, syn známého tvůrce známek Václava Sivka (otec právě oslavoval své padesátiny), nemotorně zavadil o stojan s tabulí velkého skla, které se roztržilo o mou hlavu. Bezprostředně před tím jsem stačil pochválit a ubezpečit autorku o možném vydání „oken“ v oficiální emisí. S trpkým úsměvem mi Evička na oplátku namítla: „To říkáte dnes; před panem profesorem Sklenářem. Vždyť i jemu

jsťe vydali mňí známek, než je oken mé série.“ Proč se podařilo známky Pražská historická okna vydat již v roce následujícím, je jiná historie.

A protože Zdeněk Sklenář působil na své okolí dobrotou, k připomenutí jeho 65. narozenin patří známka z emise „Umění 1975“, transponující oslavencův grafický list Máj 1973. Roku 1980, šest let před smrtí, Sklenář všechny překvapil šokujícím rozhodnutím: ukončil svou uměleckou dráhu – maluje svůj poslední obraz (portrét

Guillaume Apollinaire), bez lítosti a sentimentální slabosti, bez nároku na slávu „samotář, zůstává ovšem současně mimořádným, ba „kastovním“ představitelem umění poštovní známky.

Proto si zcela přirozeně zasloužil naše uznání a pocity. V listopadové sérii „Umění 1981“ se námětem díla Jihočeské výšivky ze sbírek Východočeské galerie v Pardubicích ocitá mezi elitou velkých osobností. Velkým potěšením mu bylo nejmilejší „sousedství“ Hollarovo a Picassovo. Ta poslední „sklenářovská“ známka je úměrná velikosti autorova výtvarného díla a míře jeho životního úsilí. Kdo umí vidět a cítit hodnotu, pozná to i z jeho vztahu k poštovní známce.

Zdeněk Sklenář zomrel 19. apríla 1986 a autor napísal túto spomienku k 20. výročiu úmrtia. A s autorovým súhlasom bol príspevok prevzatý zo Zpravodaje Společnosti sběratelů československých známek SČF.

EUROPA 2007

V rámci tohtoročného emisného radu Europa – 100 rokov skautingu, Luxemburská pošta vydala 22. mája 2007 dve príležitostné známky nominálnych hodnôt 50 a 70 centov.

veľkovoľvodstve je z celkového počtu 28 miliónov skautov a skautiek v 155 krajinách sveta, registrovaných 7 200 mladých chlapcov a dievčat. Pre nich pošta vypísala súťaž na návrh známok, z ktorej vyšli dve realizované známky, vyjadrujúce myšlienky skautingu priamo mladými ľuďmi.

Známky osetom

vytlačila tlačiareň Cartor Security Print, La Loupe v malých tlačových listoch s desiatimi známkami.

(-pem-)

ČO PÍŠU INÍ

■ SV. GABRIEL č. 2 (47) - 2007

Druhé tohtoročné číslo informačného bulletinu spolocnstva zberateľov filatelistických materiálov s kresťanskou tematikou aj farebnou obálkou pripomína 80. narodeniny pápeža Benedikta XVI. Významným námetom na známkach sa venujú príspevky: 800 rokov od narodenia sv. Alžbety Uhorskej, Vzácná „humanistická“ bibliotéka, Botticelliho fresky na známkach, Mikael Agricola, Anton Bernolák a Dóm sv. Mikuláša v Trnave. O roku 2006 v kresťanskej filatelii v Močenoku píše J. Kútny. Predstavujú sa novinky Slovenskej pošty a Českej pošty s kresťanskou tematikou. Kroniku sv. Gabriela prináša J. Vallo. Záver tvoria informácie členom.

■ ZPRAVODAJ č. 2/2007

Časopis členov Spoločnosti zberateľov čs. známok SČF úvodom informuje o Národnej filatelistickej výstave v Hradci Králové, o novej sekcii Cartes Maximum a o začiatku spolupráce PRAGA - WIPA. Prezentujú sa výsledky ankety o najkrajšiu českú známku roka 2006 a píše sa o 38. stretnutí ArGe. V okienku na Slovensko J. Fronc píše o perforácii slovenských známok a predstavuje známkovú tvorbu Igora Piačku a Vincenta Hložníka. F. Graman píše o rozlíšení hářčekov Dunaj (Poř. H2553-54). Ďalšie strany sú venované špecializácii českých známok vydaných v roku 2007. Záver tvorí ponuka členom.

(spracoval -pem-)

Kazachstan – nová emisia bankoviek

Bankovky vydané Národnou bankou Kazachstanu 15. novembra 2006 v hodnotách 200, 500, 1 000, 2 000, 5 000 a 10 000 tenge predstavujú sériu bankoviek s veľmi unifikačným, no odvážnym riešením, pripomínajúcim v niektorých črtách súčasné švajčiarske, izraelské alebo do istej miery aj srbské bankovky. Ornamentikou nadväzujú na bankovky predchádzajúcej emisie z roku 2003.

Lícu všetkých nominálnych hodnôt dominuje mapa Kazašskej republiky, ktorá predstavuje okno, pozorovateľovi poskytujúce pohľad na dominanty krajiny alebo

lice nominálnej hodnoty a vnorenými bezpečnostnými vláknami. Dominujúce farby na bankovke 200 tenge sú modrá a oranžová, na 500 tenge modrá, na 1 000 tenge hnedá, oranžová a ružová, na 2 000 tenge zelená, modrá a žltá, na 5 000 tenge hnedá, červená a žltá a na 10 000 tenge modrá a fialová. Tieto farby sú volené v určitom vzťahu so zobrazenými krajinnými prvkami, napríklad modrá – pohľad na jazero, zelená – zalesnený vrch.

Bankovky sú vytlačené kolorujúcou hĺbkotlačou a ofsetom a majú viaceré ochranné prvky – opticky variačnú farbu, bezpečnostný pásik s mikropísmom, skrytý obrazec, kontrolný priehľad, irisovú tlač, iridiscenčný pás, antikopírovacie rastre (na líci vytlačenými hĺbkotlačou), magnetickú a UV-ochranu. Bankovka s najvyššou nominálnou hodnotou má zvýšenú ochranu novým, zatiaľ málo rozšíreným ochranným prvkom – transparentným oválnym okienkom prekrytým demetalizovaným pásom s orna-

mentálnymi prvkami a textom. monumenty sprevádzané na ľavej strane národnými ornamentmi a v pravom spodnom rohu význačnými budovami kazašských miest. Zvyšok plochy vyplňajú ďalšie ornamentálne prvky a nápadné označenie hodnoty číslicami.

Vertikálne komponovanému rubu dominuje hypermoderný, 105 metrov vysoký pamätník Baiterek (jde o topol, na ktorom bájny vták Samrak nakládol svoje vajcia), postavený v roku 1997 v strede Astany (bývalý Celinograd), nového hlavného mesta Kazachstanu, predstavujúci konštrukciu aj umiestnením analógiu Eiffelovky. V pozadí hodnotových číslic je notový zápis štátnej hymny Můj Kazachstan. Zvyšok plochy opäť vyplňajú ornamentálne prvky komponované do zložito členených plôch.

Bankovky sú vytlačené na prírodno farbenom papieri so stupňovitým lokalizovaným ornamentálnym vodoznakom, vysokosvetlým vodoznakom zobrazujúcim čís-

mentálnymi prvkami a textom.

Medzinárodná skratka kazašského tenge je KZT. Kurz kazašského tenge voči slovenskej korune, platný od 6. júla 2007, je 100 KZT = 20,295 SKK. Kurzový lis-

tok „ostaných mien“ (okrem hlavných, ktoré NBS vyhlasuje každý pracovný deň), NBS stanovuje vždy v prvý piatok nového mesiaca. Preto v júni 2007 platil kurz od 1. 6. a v júli až od 6. 7. 2007.

-pn-

Podacie a dodacie lístky z prijimacích a doručovacích kníh

Po zavedení prijimacích kníh sa potvrdenie podania väčšiny poštových zásielok vykonávalo na podacích lístkoch, ktoré v počte 10 ks boli na nepárnych stranách týchto kníh. Na párne strany sa priepisom prenášali zapísané údaje a tieto strany ostávali súčasťou prijimacích kníh. Na potvrdenie príjmu každej zásielky sa používal samostatný podací lístok. Výnimkou bolo iba zasielanie dvoch - troch balíkov s jednou sprievodkou, keď sa vyplňoval iba jeden podací lístok.

Podacie lístky, ktoré boli súčasťou prijimacích kníh, začala používať uhorská poštová správa a v tejto praxi pokračovala i čs. poštová správa v období rokov 1918 - 1939 a krátky čas po roku 1945 aj slovenská poštová správa. Tieto podacie lístky majú tvar obdĺžnika postaveného na dlhšiu stranu.

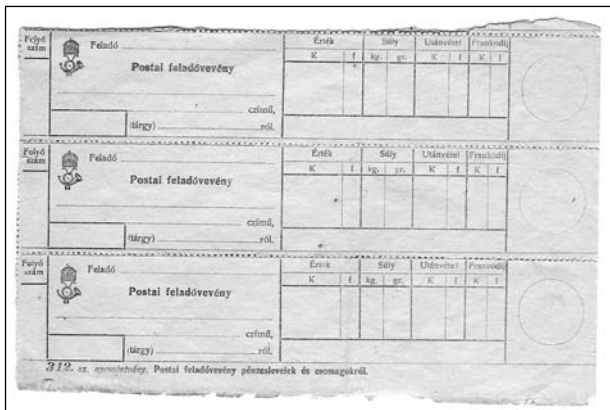
Podacie lístky uhorskej poštovej správy

Tlačivo č. 312 Poštový podací lístok k peňažným listom a balíkom

V ľavej čiarov oddelenej časti je miesto na údaj poradového čísla záznamu v podacej knihe. Názov rubriky je jednoriadkový. Napravo hore vedľa tejto rubriky je znak uhorskej pošty. Vedľa neho miesto na údaje odosielateľa, pod ním text Podací lístok. Nasledujú dva riadky údajov adresáta. Vľavo dolu je priestor na vpísanie podacieho čísla a predtlač pre skratku druhu zásielky (cs. - balík, Pl - peňažný list). V pravej polovici sú predtlačie na údaj ceny, hmotnosti, dobievky, výšky poplatku. Pod týmito údajmi je miesto na poznámky. Na konci pravej strany je krúžok na odtlačok dennej pečiatky podacej pošty.

Dokladové tlačivá tejto úpravy boli použité v rokoch 1910, 1912. Rozmery podacieho lístka sú približne 200 x 38 mm. Na ulahčenie oddeľovania majú jednotlivé podacie lístky priepich.

Tlačivo vytlačené v roku 1913 (údaje o tlači sú uvedené na spodnej časti listu obsahujúceho 10 podacích lístkov) má menšie odlišnosti oproti predchádzajúcemu, a to: Názov rubriky na poradové číslo záznamu je dvojriadkový, miesto na údaj podacieho čísla (čísiel) vľavo dolu je orámované, nie je za ním slovo „számú“. Podkladové tlačivá boli použité v roku 1914.

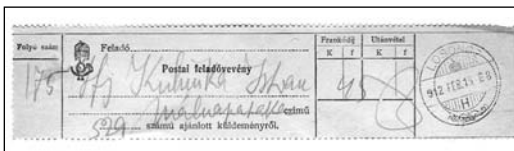

Zostava nepoužitých troch spodných lístkov z uhorského tlačiva č. 312 Poštový podací lístok k peňažným listom a balíkom.

Tlačivo použité v roku 1918 s rozmermi približne 165 x 38 mm má oproti základnému vyhotoveniu odlišnosti, keď názov rubriky na poradové číslo záznamu je dvojriadkový, miesto na údaj podacieho čísla zásielky je orámované a nie je za ním slovo „számú“; údaje o cene a hmotnosti sú v hornej polovici, údaje o dobieрке a poplatkoch sú v spodnej časti.

Tlačivo č. ? (Poštový podací lístok k doporučeným zásielkam ?)

Vzhľadom na nedostupnosť podacieho lístka, ktorý má uvedené číslo tlačiva a jeho presný názov, v nadpise je uvedený predpokladaný názov. Umiestnenie poradového čísla, znaku uhorskej pošty, predtlačí na údaj odosielateľa a adresáta je podobné ako na tlačive č. 312. V spodnej časti vľavo je predtlač na podacie číslo doporučenej zásielky. Pravá časť obsahuje iba miesto na údaje poplatkov a dobievky, vedľa nich je miesto na odtlačok dennej pečiatky a pod nimi miesto na poznám-

Podací lístok uhorskej pošty k doporučeným zásielkam bol použitý na pošte Lučenec 15. 2. 1912 k doporučennej zásielke č. 529 do Málnapataku.

ky. Dokladové kusy podacích lístkov boli použité v roku 1912 a jeden v decembri roku 1900(?). Rozmery podacieho lístka sú asi 180 x 40 mm. Na ulahčenie oddelovania majú jednotlivé lístky priepich.

Tlačivo použité v roku 1917 má podobné údaje ako základné vyhotovenie, ale miesto na podacie číslo je orámované.

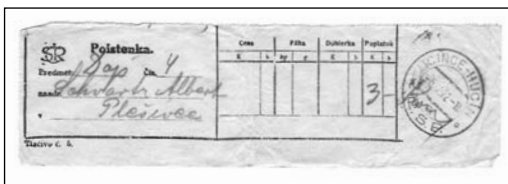
Tlačivo s rokom použitia 1918 má rozmery asi 168 x 38 mm. Názov rubriky na poradové číslo je v dvoch riadkoch a miesto na podacie číslo je orámované.

Podacie lístky československej poštovej správy

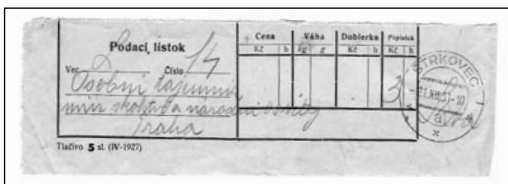
V počiatkovom období boli pravdepodobne používané podacie lístky uhorskej pošty. Pre nedostatok dostupného dokladového materiálu podrobnosti neuvádzam.

Tlačivo č. 5 (Poštový podací lístok k doporučeným zásielkam ?)

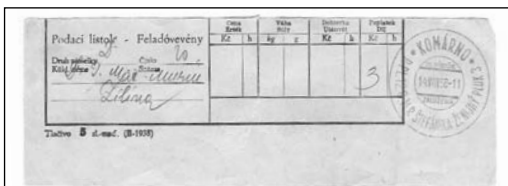
V ľavej hornej strane tlačiva je monogram tvorený písmenami SR prekrytými písmenom Č. Vedľa je nápis

Čs. tlačivo č. 5 základného vyhotovenia bolo použité na pošte Licince-Nucin 5. 4. 1922 k doporučenému listu do Plešivca. Údaj meny je v „K“.

Čs. tlačivo č. 5 štvrtej úpravy s údajom meny v Kč bolo pošťou Štrkovec použité 21. 11. 1931 k doporučenému listu do Prahy adresovanému na Ministerstva školstva a národnej osvetly.

Dvojazyčný slovensko-maďarský čs. podací lístok tlačivo č. 5 je použitý k doporučenému listu z Komárna do Žiliny. Na mieste dennej pečiatky je odtlačok príležitostnej dvojfarebnej pečiatky s dátumom 14.8.1938.

Poistenka. Pod týmito údajmi sú v prvom riadku predtlačne na „Predmet“, „Čís“, v druhom „na adr.“, v treťom „v“. Napravo sú predtlačne na údaj ceny, hmotnosti, dobiery a poplatku. Pod nimi je miesto na poznámky. Na voľnom priestore na pravej strane sú odtlačky denných pečiatok. Údaj meny je K. Na oddelovanie slúžili priepich. Doložiť použitie tejto úpravy možno v rokoch 1919, 1921 - 1923.

Druhé vyhotovenie použité v roku 1923 má podobnú úpravu ako predchádzajúce s rozdielom, že monogram má iný tvar „ČRS“ a údaj meny je Kč.

Tretie vyhotovenie, ktoré je použité v roku 1924, nemá monogram, názov je zmenený na Podací lístok a namiesto predtlačne „Vec“ je predtlač „Predmet“. Údaj meny je Kč.

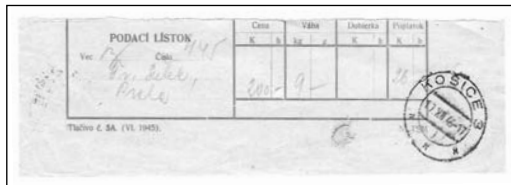
Štvrté vyhotovenie nemá monogram, názov je Podací lístok, v prvom riadku je predtlač „Vec“ a „Číslo“. V druhom a treťom riadku sú vytlačené iba bodky bez textu. Údaj meny je Kč. Použitie štvrtej úpravy možno doložiť v rokoch 1925, 1928 - 1931, 1934 - 1936. Na tlač je použitý papier rôznej kvality a viac veľkostí písma.

Piate vyhotovenie bolo použité začiatkom roka 1939. Nemá monogram, názov je Podací lístok. V prvom riadku predtlačne sú údaje „Druh zásielky“ a „Číslo“.

Tlačivo č. 5 sa vyskytuje i v slovensko-maďarskej jazykovej úprave. Jeho použitie je doložené v roku 1938. V Lučenci bolo v roku 1922 použité tlačivo s českým textom.

Tlačivo č. 5A (Poštový podací lístok k cenným listom, cenným škatuliam, balíkom)

V poštovej prevádzke sa začalo používať od 15. 5. 1921. Bolo prispôbené na priepis a vytlačené zelenou farbou v hárkoch, ktoré boli číslované od 1 do 100. Každý hárok obsahoval 8 podacích lístkov. Dodávali sa iba v celých knihách. Tlačivá mali dve úpravy textu, jedna bola v slovenčine a druhá v dvojazyčnej česko-nemeckej verzii. Prvá úprava z roku 1921 má vpravo hore monogram RČS, vedľa neho text Poistenka. Pod týmito údajmi sú v prvom riadku predtlačne na „Predmet“ a „Čís“, v druhom na „adr.“, v treťom „v“. Napravo sú predtlačne na údaj ceny, hmotnosti, dobiery a poplatku.

Piata úprava čs. podacieho lístka k balíkom a cenným listom tlačivo č. 5 v červenej farbe, údaj meny v „K“ bol použitý na pošte Košice 3 dňa 17. 12. 1945 k balíku s hmotnosťou 9 kg a udanou cenou 200.- (K). Balík s podacím číslom 445 bol určený adresátovi do Prahy.

Pod nimi je miesto na poznámky. Na voľnom priestore na pravej strane sú odtlačky denných pečiatok. Údaj meny je Kč. Na oddelovanie služil prípech.

Zásoby tlačiva v zelenej farbe mali spotrebovať určené pošty. Na Slovensku to boli pošty Bratislava 1, 2 a Košice 1, 2.

Druhá úprava z roku 1922 má monogram v tvare ČRS, ostatné je zhodné ako pri prvej úprave.

Tretia úprava tohto tlačiva, zavedená od 1. 2. 1928 má červenú tlač (hnedočervenú, tehlovočervenú). Tlačivo nemá monogram, len vytlačený názov Podací lístok, pod ním je predtlač „Vec“ a „Číslo“, druhý a tretí riadok má iba čiarovú predtlač bez textu. Ostatné údaje sú zhodné ako pri predchádzajúcich úpravách.

Štvrtá úprava má vytlačený názov Podací lístok pís-

om malej abecedy. Pod ním je dvojriadková predtlač „Druh/zásielky“ a „číslo“, napravo nasledujú rubriky na údaje ceny, hmotnosti, dobierky a poplatku. Úplne vpravo je miesto na odtlačok dennej pečiatky podacej pošty. Autor vie použitie tejto úpravy doložiť až v r. 1940 na pošte Bardejov. Farba tlačie je tehlovočervená.

Piata úprava z roku 1945 má názov PODACÍ LÍSTOK ostatné údaje sú podobné ako na tlačive tretej úpravy, rozdiel je v údají meny, ktorá je „K“, farba tlačie je červená.

Zásoby tlačiva v zelenej farbe mali spotrebovať určené pošty. Na Slovensku to boli pošty Bratislava 1, 2 a Košice 1, 2.

Dokončenie v budúcom čísle.

Dušan Evinic

Bratislavské zberateľské dni z pohľadu ZBERATEĽ-a

Máme za sebou 4. ročník Bratislavských zberateľských dní, nech žije piaty! Aj tak by sme mohli stručne komentovať medzinárodný zberateľský veľtrh v bratislavskej Inchebe 8. a 9. júna 2007. Čo priniesol? Už po štvrtýkrát konštatovanie, že vyššiu účasť vystavovateľov aj návštevníkov môže priniesť len lepšia propagácia. Zdá sa však, že piaty ročník môže priniesť pozitívnu zmenu, pretože už koncom júna 2007 sa stretol jeho prípravný výbor, pričom propagácia dostala „zelenú“ aj zo strany organizátora.

Stále však treba opakovať a pripomínať, že v propagácii zaošávajú najmä samotní zberatelia, ktorých zastrešujúce organizácie vyvíjajú malú aktivitu dostať

sa do povedomia širokej verejnosti a upútať jej záujem o toto podujatie. V tejto oblasti sú dosť veľké rezervy, treba len dúfať, že počas prípravy piateho ročníka možno ešte vela stihnúť a napríklad aj „odkukať“ spôsob organizácie pražského Sběratela.

Preto septembrový Sběratel (14. – 16. 9. 2007) považujeme za vynikajúcu príležitosť pre organizátorov nadviazať kontakty so zahraničnými poštovými správami a ďalšími vystavovateľmi, informovať ich o Bratislavských zberateľských dňoch a osobne ich pozvať na náš jubilejný piaty ročník. Každý iný spôsob by bol ďaleko nákladnejší a zložitejší.

Štvrtý ročník mal avizované len dve sprievodné akcie – vyhlásenie výsledkov ankety o najkrajšiu známku a pečiatku roka 2006 a aukciu numizmatické-

ho materiálu. Obe akcie prebehli, chýbala im len väčšia iskra a väčší záujem zúčastníť sa.

Nemožno vylúčiť, že príčinou bolo aj neskoré dodanie výstavného katalógu s informáciami o sprievodných akciách a o vystavovateľoch. Býva dobrým zvykom, že výstavný katalóg je k dispozícii pár dní pred konaním takejto akcie.

Po vlaňajšej úspešnej premiére detskej pošty sa jej repríza až taká úspešná nezдалa. Zrejme chýbali niektorí jej aktéri, vhodnejšie umiestnenie a priťažlivejšie odmeny deťom.

A keď sme už pri tých nedostatkoch, tak filatelisti a aj mnoho ostatných návštevníkov márne hľadali príležitostnú priehradku pošty. Príležitostná pečiatka na oba dni bola, bol aj príležitostný poštový lístok, len ho nebolo možné aj odoslať a spraviť radosť sebe, priateľom aj známym.

Hlavným kladom podujatia boli lepšie a vyhovujúcejšie priestory ako v predchádzajúcich ročníkoch. Aj

napriek vonkajším vyšším teplotám v hale bolo príjemne, čo si pochvaľovali vystavovatelia aj návštevníci.

Z pohľadu návštevníkov sme zaznamenali konštatovanie, že vo všeobecnosti bola menšia ponuka napríklad filatelického aj numizmatického materiálu, pričom dnešný zvýšený zberateľský záujem o pohľadnice bol v ponuke predávajúcich viditeľný.

Aj napriek tomu, že štatisticky sme mohli zaregistrovať 155 vystavovateľov z 13 krajín, neúčast' poštových správ a viacerých známych európskych obchodníkov s filatelickým a numizmatickým materiálom a zberateľskými pomôckami bola citelná.

Treba im však vytvoriť aj zodpovedajúce podmienky, ktoré tiež rozhodnú o ich účasti. Napríklad aj ponukou ubytovania v priľahlých priestoroch.

Naznačili sme spôsob, ako pre ďalší ročník Bratislavských zberateľských dní **6. a 7. júna 2008** získať

viac zahraničných vystavovateľov. Ich príchod bude znamenať aj viac návštevníkov a záujemcov o ponúkané materiály. Viac návštevníkov presvedčí zahraničných hostí, že ich cesta k nám nebola márna a určite prídu znovu.

Mnohokrát sme sa mohli presvedčiť, že zberateľstvo žije, darí sa mu aj v našich nových podmienkach, len mu treba dať širší priestor. A vytvoriť takýto priestor je nielen v rukách organizátorov, ale aj v samotných zberateľoch. Organizátori zabezpečia priestory na vysokej úrovni, pozvú zahraničných vystavovateľov, ale na samotných zberateľoch prostredníctvom ich záujmových združení, ostáva, aby naše zberateľské dni tiež vhodne spropagovali a aktívne sa na nich zúčastnili prezentovaním svojej činnosti.

Veríme, že jubilejný piaty ročník Bratislavských zberateľských dní sa stane oslavou zberateľstva, miestom získania ďalších zaujímavých materiálov do našich zbierok a významných stretnutí a nových priateľstiev ľudí spájajúcich ušľachtilé využívanie voľného času.

(red.)

SÚŤAŽ O KVET ZBERATEĽA

Vážení čitatelia,

prí vyhodnocovaní šiesteho kola našej súťaže sme v redakcii konštatovali, že rekord z predchádzajúceho kola tak rýchlo nebude prekonaný. Aj keď sme avizovali stúpajúci počet budujúcich príspevkov, niekde sa tento trend musel zastaviť. V tomto kole ich bolo 15, je na práci redakcie, aby sa ich počet opäť zvyšoval. Musíme však prihliadať aj na skutočnosť, že sa rozbieha dovolenkové a prázdninové obdobie. Preto za všetky vaše hlasy, pripomienky a názory, ktoré nám v práci veľmi pomáhajú, úprimne ďakujeme.

Aj v tomto kole si numizmatika udržala vedúce postavenie, keď s 26 hlasmi prvé miesto patrí osemnástej lekcii Malej školy numizmatiky. Na druhom mieste za 22 hlasov je príspevok o odhalení falzifikátu pretlaču na 10-korunovej Bratislave. Numizmatika bodovala aj na tretej priečke, keď Technika razby mincí v stredoveku získala 20 hlasov. Ďalší príspevok seriálu o operencoch ako spoločníkoch človeka získal 18 hlasov, a tým štvrté miesto. Piatu priečku získali Obrázky z poštových lístkov, tesne pred skautingom a pivovými suvenírmi.

Počet vašich odpovedí vo vyhodnocovanom kole bol 45, za všetky ďakujeme.

Hlasy vo vyhodnocovanom kole boli rozdelené tak, že príspevky na prvých šiestich miestach získali 80 % všetkých vašich hlasov. Bodovalo spolu 15 príspevkov (v predchádzajúcom kole 21). Na prvú aj druhú otázku správne odpovedalo 44 súťažiacich.

■ Vyhodnotenie 6. súťažného kola:

1. otázka – fragment z druhej strany obálky, okrem jedného, správne identifikovali všetci súťažiaci - vyobrazený bol detail známky 4 Kčs (Pof. 2915) z emisie Bratislavské historické motívy vydané v r. 1991.

2. otázka – správna odpoveď na otázku „ktorá slovenská známka a iná poštová cenina boli vydané s rovnakým námetom“, mala byť: známka č. 379 – Hrad Devín a poštový lístok CDV 7 s vytlačenou známkou s námetom strážnej veže na hrade Devín.

Na 3. otázku - (ktorý článok sa v júnovom čísle Zberateľa najviac páčil), vaše hlasy (26) udelili prvé miesto **E. Minarovičovej** za osemnáste pokračovanie seriálu **Malej školy numizmatiky**. Na druhej priečke za 22 hlasov je **B. Synek** za príspevok **Pretty women a 10-korunová Bratislava**. **J. Hunka** za príspevok **Technika razby mincí v stredoveku** dostal 20 hlasov a tým obsadil tretie miesto; na štvrtom je príspevok **J. Solavu** za ďalšiu časť seriálu o **Operencoch, spoločníkoch člo-**

veka – **Kukučka obyčajná**. **J. Mička** za ohlas k príspevku **Poznáte obrázky z poštových lístkov** na piatom mieste dostal 14 hlasov. **-pem-** za **Skauting v Československu a v Slovenskej republike** získal 13 hlasov a šieste miesto. **P. Nahodil** sa za **Pivové suveníry** v seriáli **Predstavujeme ďalšie zberateľské odbory** s 12 hlasmi umiestnil na siedmom mieste. Osmu priečku za 9 hlasov získal **D. Evinic** za príspevok **Zrušenie vnútroštátnych náhradných spravidiek**.

Ďalšie hlasy (1 až 3) súťažiaci priznali ešte ďalším šiestim príspevkom.

Výhercami šiesteho kola VI. ročníka súťaže sú **Katka Bizubová z Matejoviec** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 250 Sk) a **MUDr. Jaroslav Pospíšil, Vranov nad Topľou** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 150 Sk). Srdečne blahoželáme!

■ 8. – augustové KOLO SÚŤAŽE

Do 8. kola 6. ročníka našej súťaže sme pripravili tieto otázky:

1. otázka znie: Z ktorej československej známky je fragment vyobrazený na druhej strane obálky, z akej emisie a v ktorom roku bola vydaná?

2. otázka znie: Ktorá slovenská známka s rovnakým námetom bola vydaná naposledy a ako často sa vydávajú známky s týmto námetom?

3. otázka znie: Napíšte troch autorov a názvy ich článkov, ktoré sa vám v augustovom čísle časopisu Zberateľ najviac páčili.

Vaše odpovede s poznámkou „Súťaž“ očakávame do 31. augusta 2007. Za účasť v súťaži ďakujeme a tešíme sa na vaše odpovede, pripomienky a názory.

Redakcia

Anketa ANTIZNÁMKA 2006

V šiestom čísle nášho časopisu sme spoločne so Slovenskou poštou, a. s. – POFIS vyhlásili anketu o najmenej vydarenu známku roka 2006.

Dostali sme už viac vašich hlasov, za ktoré ďakujeme, avšak vzhľadom na dovolenkové obdobie a možnosť zapojenia ďalších čitateľov a priaznivcov slovenskej známky do vyhlásenej ankety, predlžujeme jej uzávierku **do 31. augusta 2007**. Vaše názory môžete poslať na adresu redakcie časopisu Zberateľ (aj e-mailom zberatel.redakcia@chello.sk alebo napísať do rubriky Fórum na internetovej adrese www.pofis.sk. Vyhlásenie výsledkov a výhercov, ktorým Pofis venuje pekné ceny, uverejníme v októbrom čísle časopisu Zberateľ.

FIRMA ZBERATEL®

stále vykupuje

**HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ
ZNÁMKY, MINCE A POHLADNICE**

Poradenská služba - Zásielková služba
Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

Račianske mýto 1/D, 831 02 Bratislava,

☎ 02 44 250 149, 0911 250 149

e-mail: zberatel@chello.sk

Otvorené pondelok až piatok
od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod.

ALBUM ZIKA

**NEHLADAJTE MA DOMA,
NÁJDETE MA NA INTERNETE**

www.albumik.sk

MZIKA@HOTMAIL.COM

TEL/FAX.: 02 / 4342 9386

www.zberatel.com

Návštívte internetové stránky firmy

ZBERATEL®

Kliknutím na titulykú úvodnej stránky sa
dozviete ďalšie informácie z jednotlivých
oblastí zberateľstva a o aktuálnych ponukách
firmy Zberateľ®

FILATELIA ALBUM

predávame a vykupujeme

**ZBIERKY ZNÁMOK, MINCÍ,
STARÝCH POHLADNÍC,
CELISTVOSTÍ**

**A OSTATNÝ FILATELISTICKÝ
MATERIÁL**

FILATELIA ALBUM

Lazaretská 11

811 08 BRATISLAVA

telefón / fax: + 421 - 2 - 5296 7411

www.matchboxmuzeum.sk; www.filatelia-album.sk

Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16, 821 06 Bratislava

tel.: 02/45246 518, 0903 256 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch
(prílače, príležitostné poštové ☺ a strojové príležitostné ☺)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková
služba (novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poš-
tové materiály na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympij-
ské hry a šport (celý svet).

Prijímam do komisionálneho predaja poštový materiál
na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbore
majú **10% zľavu** na materiály firmy ERVO.

Firma Katalóg Filatelia - Numizmatika

Námestie SNP č. 37, 960 01 Zvolen ☎ 045 / 5320 250-51,
0907 818 772, e-mail: caniga.triangel@stonline.sk
Po – Pia: 10.00 – 18.00 hod.

Vykupujeme a predávame

**známky, mince, bankovky,
staré pohľadnice a vyznamenania**

Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu

Ad: Poznáte obrázky z poštových lístkov?

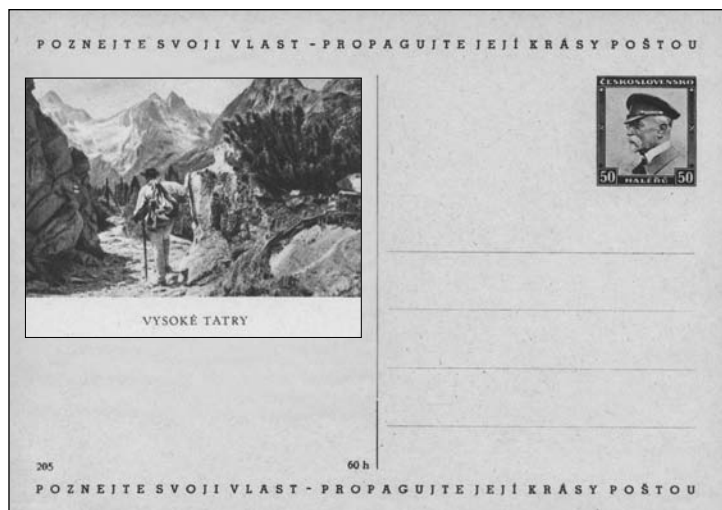
Ako „Tatranca“ ma zaujala identifikácia obrázkov na CDV. Doteraz som nenašiel uspokojivú odpoveď na všetky otázky z poštových lístkov s tatranskou tematikou. Chcel som sa ozvať až po tom, čo sa mi podarí uspokojivo vysvetliť všetky štyri doteraz neobjasnené tatranské CDV. Príspevok J. Mičku ma však „naštartoval“, a tu sú moje zistenia.

Pán J. Mička čiastočne zodpovedal hádanku zo štyroch poštových lístkov. Správne identifikoval CDV 4/25 Vysoké Tatry (končiare). Ide o pohľad na Rumanovu dolinku s Vysokou (vľavo), Rumanovým sedlom

Velkou Studenou dolinou. Lyžiar na Svišťovom štíte neboli v minulosti ničím výnimočným. Celú dolinu využívali okrem horolezcov najmä lyžiar, pre ktorých bol v minulosti najkrajší a najlepší lyžiarsky zjazd práve z vrcholu Svišťového štítu. Zjazd sa končil až pri bývalej chate Kamzík. Veľkú Studenú dolinu v minulosti využívali na zimný výcvik horských jednotiek nielen československá a slovenská armáda. Výcvik tu vykonávala už aj rakúsko-uhorská c.-k. armáda, krátko po postavení kamennej chaty v roku 1907, ktorú dnes všetci poznáme pod názvom Zbojnícka chata. V minulosti sa uvažovalo aj

o výstavbe lanovky a regulárnej zjazdovky v tejto doline. O bohatej lyžiarskej histórii doliny svedčí aj to, že vo Veľkej Studenej doline pri Zbojníckej chate stál približne 20 rokov (až do roku 1976) malý lyžiarsky vlek.

Zodpovedanou hádankou pre mňa je aj CDV 69/245 Vysoké Tatry (muž s batohom). Nejde však o pohľad do Veľkej Studenej doliny, ale o pohľad do tiež hojne navštevovanej Doliny Zeleného plesa. Tento pohľad sa naskytne turistovi, ktorý

a masívom Ganku. Podľa snehových polí usudzujem, že autor fotografie šiel na túru niekedy koncom jari. Fotografia bola urobená z juhu, pravdepodobne z vrcholu Ostrvy, ktorá je dostupná po približne hodinovom výstupe od Popradského plesa.

J. Mička správne identifikoval aj obrázok na CDV 4/4 Vysoké Tatry (lyžiar). Medzi lyžami je naozaj dvojvrchol Vysokej (2547 m). Ide o ten istý štít, ktorý je aj na predchádzajúcej CDV. Ide však o pohľad z východu. Nalavo od lyžiara by mala byť Zlobivá. Fotografia mohla byť zhotovená zo Svišťového štítu (2383 m), ktorý sa nachádza nad

po približne dvojhodinovej túre obide masív Velkej Svišťovky a dostane sa na záver Doliny Kežmarskej Bielej vody, kde sa dolina delí na Dolinu Zeleného plesa a Predné Medodoly. Tá istá, ale trochu kvalitnejšia, reprodukcia fotografie je aj v knihe Ivana Bohuša ml. „Tatranské doliny v zrkadlení času“. Muž s batohom stojí v mieste, ktoré sa volá Kamenná bránka. Fotografia bola zhotovená ešte pred úpravou a rozšírením chodníka. Na zábere vidieť Čierny štít (2429 m), Čierne sedlo, Kolový štít (2418 m) a Kopiniaky. Úplne vpravo je (useknutá) časť Kozieho hrebeňa, ktorého najvyšším bodom je Kozí štít (2111 m). Na kvalitnejšej reprodukcii v knihe vidieť aj jeden z najcharakteristickejších vrcholov nielen Doliny Zeleného Plesa, ale aj Vysokých Tatier. Nad hlavou muža, splyva v masíve Kolového štítu, je známa Jastrabia veža (2137 m), ktorá sa začne ukazovať až pri ďalšom postupe Dolinou Zeleného plesa. Pred samotnou Chatou pri Zelenom plese mohutná Jastrabia veža dominuje. Ako dôkaz prikladám fotografiu (obr. 1), ktorú som spravil z rovnakého miesta, aká je na poštovom lístku. Pohľad je už trochu zmenený, pretože tam medzičasom vyrástla borovica a smrek, ktorá zakrýva Jastrabiú vežu a Kolový štít. Bujnejšia je aj kosodrevina. Z ďalšej fotografie (obr. na obálke) je však už jasné, že pôvodná fotografia je práve pohľad na Dolinu Zeleného plesa.

Najväčšiu hádanku pre mňa predstavuje CDV 4/28 Vysoké Tatry (skupina lyžiarov). Nesúhlasím s názorom J. Mičku, že ide o Slavkovský štít (2452 m) a pohľad na Bradavicu (2476 m). Samotný vrchol Bradavice tvorí štvorica vrcholov, čomu vďačí za svoje pomenovanie. Vrchol na obrázku má pravidelný tvar.

Medzi Slavkovským štítom a Bradavicou je hrebeň vrcholov, ktorý by mal byť na fotografii vidieť. Ďalšie proti je aj to, že ak by išlo o Bradavicu a lyžiari by vystupovali na Slavkovský štít, slnko by malo svietiť z ľavej strany a tieň by mali mať lyžiari vpravo. Identifikácia miesta na fotografii je obtiažna nielen pre jej slabú kvalitu. V minulosti sa turisti a lyžiari pohybovali bez obmedzení prakticky po celých Tatrách. Dnes môžu len po vyznačených turistických chodníkoch a zjazdovkách. Mimo nich len s horským vodcom. Fotografia pravdepodobne vznikla na mieste, ktoré dnes nie je pre turistu, a už vôbec nie pre lyžiara, bežne dostupné.

Pán Jozef Sobihrad vo svojom článku v marcovom Zberateľovi predložil na identifikáciu aj CDV 4/34 Idyla spod Tatier. Zo záberu je ťažké rozoznať, či oblaky zakrývajú časť hrebeňa za stromami, alebo sú až za ním. Podľa toho by mohlo ísť o hrebeň Belianskych Tatier a úplne vľavo by bol masív Lomnického štítu. Fotografia by bola potom zhotovená niekde na lúčach medzi Kežmarkom a Tatranskou Lomnicou. Druhou možnosťou, podľa mňa viac pravdepodobnou, je, že by mohlo ísť o záber z važeckých alebo štrbských lúč smerom na Vysoké Tatry.

Rastislav Ovšonka

Poznámka: Pán J. Mička uvádza odlišné údaje o nadmorskej výške jednotlivých vrcholov. Pravdepodobne použil staršiu literatúru, kde sú údaje o nadmorskej výške udávané ešte podľa jadraného systému. V súčasnosti sa výška určuje od hladiny Baltického mora. V článku som použil údaje z podrobného turistického atlasu Tatry z roku 2000, ktoré platia doteraz.

Do 19. písomnej aukcie firma **ZBERATEL**® prijíma hodnotný a kvalitný filatelistický materiál – známky, celiny, celistvosti

Ponuky prosíme zasielať v písomnej forme (aj elektronickej).
K známkam a celinám treba uviesť katalógové číslo, kvalitu a v prípade potreby položku bližšie špecifikovať; uviesť návrh vyvolávacej ceny.
K celistvostiam treba priložiť fotokópiu (alebo sken), bližšiu špecifikáciu a návrh vyvolávacej ceny.

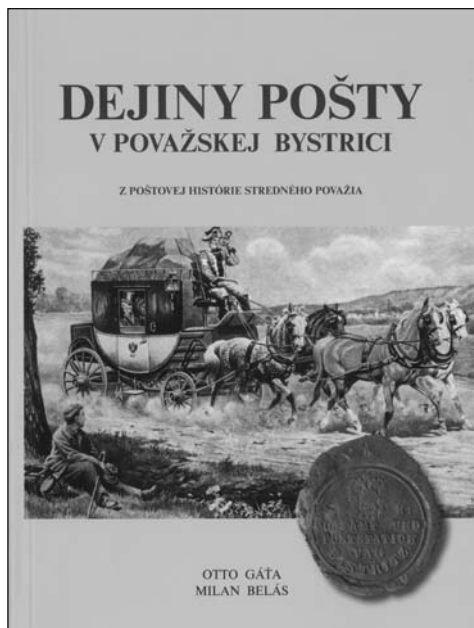
Na ponuky rovnakým spôsobom odpovieme,
spôsob prevzatia materiálu dohodneme individuálne.

Ponuky prijímame do 15. 8. 2007.
Za vydraženú položku je poplatok 10 % z dosiahnutej ceny.

RECENZIE

DEJINY POŠTY v Považskej Bystrici, autori *Otto Gáta a Milan Belás*, vydalo *Knižné centrum v Žiline 2007, 96 strán, tlač Uniprint Považská Bystrica*

Publikáciu autori spracovali k 150. výročiu pošty v Považskej Bystrici a vyšla s podporou Slovenskej pošty, a. s. Po jej prečítaní možno potvrdiť úvodné konštatovanie, že pramene o histórii pošty na Slovensku ani nie sú také chudobné, ako skôr dosiaľ nepreskúmané. A ešte dodávam, a nespracované a nezverejnené. Pri-

nos publikácie je nesporný a možno len dúfať, že aj v iných regiónoch Slovenska sa nájdu nadšenci, ktorí sa ponoria do tajov archívov a priblížia ďalšie neznáme zaujímavosti z histórie pošty.

Skutočnosť, že je o čom, a najmä zaujímavo písať, svedčia jednotlivé kapitoly a podkapitoly recenzovanej knihy: Čo predchádzalo zriadeniu pošty v Považskej Bystrici, Obdobie rakúskej poštovej správy na poštovom úrade v Považskej Bystrici, Obdobie uhorskej poštovej správy, Obdobie 1. čl. poštovej správy, Obdobie poštovej správy Slovenského štátu, Obdobie 2. čl. poštovej správy, Obdobie slovenskej poštovej správy a ďalšie. Pútavo priblížený vývoj pošty prechádzajúci obdobiami jednotlivých poštových správ na báze historických faktov, bohaté dokumentovaný a ilustrovaný hodnotnými poštovo-historickými materiálom a dobovými fotografiami, odkrýva

veľké množstvo doteraz nepublikovaných skutočností.

Prínosom je napr. zoznam poštových úradov, ktoré Uhorská poštová správa zriadila na Považí medzi Trenčínom a Žilinou od 1. 5. 1867 do 28.10.1918, či údaje o pečiatkach, ktoré používali tieto pošty v období československej poštovej správy 1918 - 1939, tiež zoznam poštovní na strednom Považí a ďalšie informácie.

Je tiež zrejme, že takáto publikácia nemôže vzniknúť „zo dňa na deň“, ale je odrazom dlhoročného záujmu autorov o poštovú históriu, poštovníctvo a súvisiacimi oblasťami. Výsledkom je publikácia, ktorej význam určite presahuje hranice regiónu, v ktorom vznikla a ktorý ocenia mnohí zberatelia. Iste sa stane aj návodom, ako spracovať údaje o pošte a poštovníctve aj z iných častí Slovenska. (-pem-)

Filatelistická výstava a prezentácia publikácie 150 rokov pošty v Považskej Bystrici

V dňoch 26. júna až 4. júla 2007 sa pri príležitosti 150. výročia otvorenia pošty v Považskej Bystrici uskutočnila filatelistická výstava. Poštu v Považskej Bystrici zriadila rakúska poštová správa, ktorú v roku 1867 vystriedala uhorská, od roku 1918 československá, po 14. 3. 1939 slovenská, v roku 1945 opäť československá a od roku 1993 slovenská poštová správa. Na výstave sa prezentovali filatelistické materiály z období jednotlivých poštových správ, exponáty k výročiu pošty a ďalšie tematické exponáty z rôznych oblastí.

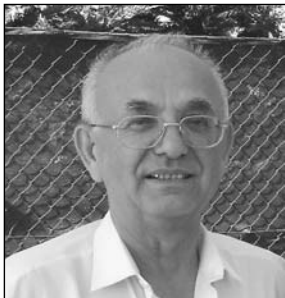
V deň výročia otvorenia pošty 1. júla 2007, O. Gáta a M. Belás, autori publikácie *Dejiny pošty v Považskej Bystrici* (píšeme o nej v samostatnej recenzii), predstavili svoju knihu verejnosti.

Okrem tohto podujatia si výročie pripomenulo aj Vlastivedné múzeum v Považskej Bystrici, ktoré vo výstavných priestoroch kaštiela v Jasenici zriadilo expozíciu Filatelisticko-poštového múzea (súkromného), ktorá bude prístupná až do konca septembra. (-pem-)

Jubilujúci Antonín Kulhánek

Minulý mesiac oslávil významné životné jubileum spoluzakladateľ firmy Album a neskôr vlastnej firmy Zberateľ a vydavateľ časopisu Zberateľ **pán Antonín Kulhánek**. Pred odchodom do dôchodku sa aktívne zapájal do zväzového a klubového filatelistického života. V klube filatelistov KF 51-82 vykonával správcu novinkovej služby a viedol krúžok mladých filatelistov, ktorého členovia dosiahli viac výborných ocenení na mnohých výstavách doma aj v zahraničí – napr. na národných výstavách Košice '80, Martin '84, Kremnica '85, na výstavách Juniorfila, na medzinárodných výstavách Bratislava – Praha, ale aj na svetovej výstave námetovej filatelie v Argentíne v r. 1985 a na svetových výstavách Praga '88 a Phillexfrance '89.

Nielen pripravou exponátov a podporou ich účasti na súťažných výstavách, ale aj organizovaním rôznych propagačných výstav sa pán Kulhánek zaslúžil o zviditeľnenie filatelie a jej ušľachtilého poslania. Za prácu s mládežou dostal viacero zväzových vyznamenaní aj ocenení od iných spoločenských orgánov.

V roku 1984 sa stal členom ÚV ZSF a podpredsedom komisie mládeže, v roku 1989 sa stal jej predsedom. Na VI. zjazde ZČSF v Prahe (9. 12. 1989) bol zvolený do pléna ÚV. V roku 1989 sa s členmi svojho klubu aktívne podieľal aj na príprave, organizácii a realizácii úspešnej výstavy Bratislava – Praha '89, ktorá sa uskutočnila v priestoroch Galérie mesta Bratislavy, v Mirbachovom a v Pálffyho paláci, ako prehliadka exponátov z výstavy Praga 88.

Cielavedomá práca s mladými filatelistami, a nielen v rámci nej ochota vždy nezištné poradiť a pomáhať, sa zrejme odrazila aj vo vlastnej rodine, keď k filatelii dokázal pritiahnúť svojho syna (a to sa podarí len vo veľmi málo prípadoch), ktorý už teraz významne dopĺňa prácu svojho úspešného otca.

Čerstvému sedemdesiatnikovi, plnému elánu a životného optimizmu, veľa zdravia, šťastia a radostných chvíľ so zberateľstvom a Zberateľom, prajú redakcia a redakčná rada. Mnoha ljeta!

■ FILATELIE (ČR) ■ 6/ 2007

Úvodný príspevok spája tematickú filateliu s poštovou históriou a J. Horák v ňom prvou časťou aj známkovými ilustráciami približuje históriu povozov, kočiarov a dostavnikov. Z oblasti poštovej histórie je aj 38. pokračovanie seriálu Malé zastavenia na ceste filatelie a čs. poštovej správy Fr. Beneša st., pričom sa 15. dielom vracia k začiatkom, k Tešínsku, Orave a Spišu. V znaleckej hliadke sa Fr. Beneš v súvislosti s novým Pofis Etalonom podrobne zaoberá niektorými menej známymi zaujímavosťami zúbkovania (rôzna veľkosť PO) známok ČSR I. Výstavu v Hradci Králové hodnotí predseda výstavnej poroty (W. Müller), návštevník (P. Aksamit), aj vystavovateľ (V. Dražan). V rubrike Filatelia a trh sa o zbieraní a hodnote súčasného filatelistického materiálu zamyšľa S. Strnad. V. Feldmann pokračuje v seriáli Názvy mesiacov filatelisticky a dokladuje jún. Ženy a bohémiká (D - H) je názov druhej časti príspevku A. Černého, v ktorom približuje zaujímavé ženy na známkach vo vzťahu k českým zemiam. V odbornej literatúre je recenzia nového Svetového filatelistického atlasu, ktorý firma Michel vydala v elektronickej podobe na CD vo formáte pdf. Z tradičných rubrik sú tu informácie o novinkách Českej pošty, Slovenskej pošty, o nových známkach vo svete, inzercia, aktualita a správy SČF.

■ MERKUR REVUE č. 2/ 2007

Druhé číslo odbornej časopisu pre filateliu, numizmatiku a notafiliu v úvodnom príspevku J. Klima prináša aj vyobrazené vzácne klasické celistvosti z Mikulova. O. Tovačovský (ktorý v januári nečakane zomrel), v spolupráci J. Kypastom a Z. Filipkom, pokračuje piatou časťou článku o plebiscitných pečiatkach. O „nepripravených“ listoch z 50. a 60. rokov píše S. Šablatura a Z. Fritz. Výrazné terciálne chyby Košického háččeka obrazovo dokladá J. Čtvrtečka. Na významného rytača čs. známok v príspevku „Tajemství šifry Jindry S.“, spomína R. Fischer. O filatelistickom trhu odzrkadlenom na aukciách začiatkom roka 2007 podrobne informuje V. Dražan. O potrebe správneho pomenovania farby a jej odličenív košickej 5 K píše Z. Fritz. Rozsiahly, bohato ilustrovaný príspevok M. Příkazského sa zaoberá československými povojnovými medzinárodnými odpovedkami 1946 - 1949. J. Stupka prvou časťou otvára štúdiu Hospodárstvo a veda 1923. V tradičných rubrikách sú informácie o nových známkach SR a ČR.

■ SPRÁVY SFZ č. 190 (2/2007)

Spravodajca Slovenského filumenistického zväzu úvodom informuje o živote SFZ a o burze v Brne 17. 3. 2007. O háččkoch sa znovu zmieňuje M. Guspan. Slovenské novinky predstavuje a anotácie z odbornej tlače predkladá V. Gajdoš. Záverom sa uvádza zoznam členov SFZ.

(spracoval **-pem-**)

AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Kalendár podujatí s uvedením ich názvu, miesta a termínu konania, prípadne ďalšími

informáciami je zostavený podľa podkladov, ktoré redakcii poskytli usporiadatelia podujatia. Za obsah a znenie informácií redakcia neručí.

KLUBOVÉ STRETNUTIA

■ **BANSKÁ BYSTRICA** - FILATELIA • Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4 • Každú druhú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Skuteckého 36 • Každý posledný pondelok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **BRATISLAVA** - FILATELIA, NUMIZMATIKA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Dobrovičova ulica 14 (Suvorovov internát) • Každú nedeľu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **KEŽMAROK** - FILATELIA • Zasadačka mestskej polície, Hlavné námestie 3, I. poschodie • Každú prvú nedeľu v mesiaci (okrem augusta) od 9.30 hod. ■ **KOŠICE** - FILATELIA, TELEFÓNNE KARTY • Železničná stanica, veľká zasadačka • Každú nedeľu od 9.00 hod. okrem sviatkov (júl, august možnosť zmeny termínov) ■ **KOŠICE** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedeľu od 9.00 do 12.00 hod. ■ **LEVICE** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. • CK Junior, Sládkovičova ulica ■ **LUČENEC** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA, TELEFÓNNE KARTY a iné • Buřet Malá ryba, L. Štúra 6 (pri Lekárni) • 1. a 3. nedeľa v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **MALACKY** - FILATELIA, každý posledný štvrtok v mesiaci okrem júla, augusta a decembra od 17.00 do 18.00, prístavba Mestského úradu, Radlinského 2751/1, I. posch., č. 112 ■ **MARTIN** - FILATELIA • Výmenné schôdzky v DO Strojár, Vajanského nám. 2 • Každý pondelok od 18.00 hod. ■ **MARTIN** - NUMIZMATIKA • Penzión Čierna pani • Každý štvrtok od 16.00 do 17.00 hod. ■ **MICHALOVCE** - FILATELIA • Dom Matice slovenskej, Masarykova 42 • druhý pondelok v mesiaci o 17.00 hod. (okrem júla a augusta) ■ **NITRA** - FILATELIA • Akadémia vzdelávania, Sládkovičova 7 (za poštou Nitra 1) • Každú prvú nedeľu v mesiaci od 8.00 do 12.00 hod. I Dom Matice slovenskej, Dolnočermánska 737 • Párne utorky od 15.00 do 17.00 hod. • Stoly a vstup na oboch miestach bezplatne ■ **NOVÉ MESTO nad Váhom** - FILATELIA I Mestské kultúrne stredisko ■ **KAŽDÝ štvrtok** od 18.00 hod. ■ **NOVÉ ZÁMKY** - FILATELIA • Klub dôchodcov na Podzámskej ulici • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **PIEŠŤANY** - FILATELIA, NUMIZMATIKA • Centrum voľného času Ahoj, Teplická ul. 83 • Každú nedeľu od 8.30 do 10.30 hod. ■ **POPRAD** - FILATELIA • Každá prvá a tretia streda v mesiaci od 17.00 do 18.30 hod. v zasadačke pošty Poprad 2 (pri stanici ŽSR) na 2. posch. ■ **PREŠOV** - FILATELIA • Posádkový klub, Mukačevská 22 • Každý štvrtok od 16.00 do 19.00 hod. a každú nedeľu od 10.00 do 12.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - FILATELIA • Stretnutia spojené s výmenou materiálu • Cukráreň EDEN pri Kláštore piaristov na ul. A. Hlinku • Každá nedeľa od 9.00 do 11.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou numizmatického materiálu • Dom kultúry - Kultúrne a spoločenské stredisko • Každá prvá streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. ■ **RUŽOMBEROK** - FILATELIA • Liptovské múze-

um • Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci (okrem prázdnin) - október až marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod. ■ **SPÍŠSKÁ NOVÁ VES** - FILATELIA • klubové stretnutia Centrum voľného času ADAM, Levočská 14 • každý párný týždeň vo štvrtok o 16.00 hod., okrem júl-august ■ **TRENCÍN** - FILATELIA • Kultúrne stredisko Dlhé Hony • Každú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.30 hod. okrem Veľkej noci a Vianoc. V auguste 2-týždňová dovolenka ■ **TRENCÍN** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou v Dome armády • Každý tretí štvrtok v mesiaci od 16.00 hod. (okrem veľkých prázdnin) ■ **TRNAVA** - KF Tirnavia • Zborová sieň ECAV (vedľa ev. kostole), Nám. SNP I Každý štvrtok od 16.00 do 17.00 hod. ■ **VRANOV n / Toplou** - VŠETKY ZBERATELSKÉ ODBORY • Vináraň Tibava, Duklianskych hrdinov 1235 • Každú prvú nedeľu po 15. v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. okrem prázdnin a sviatkov • Kontakt: ☎ 0905 547 950, 0911 547 950 ■ **ŽILINA** KF Žilina é Dom Matice slovenskej, Hollého 11 • Každú nedeľu od 9.00 do 12.00 hod. ■ (R)

REGIONÁLNE PODUJATIA

➤ 4. august 2007 TRENCÍN

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATELSKÝCH PREDMETOV, výstavné priestory TMM, Pod Sokolicami 43. Info: ☎ 032/651 53 03, 0905 267 519.

➤ 12. august 2007 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE, všetky zberateľské odbory, budova INCEO, Bytčická 16, od 7.00 hod. ☎ 041/421 2977, 0904 526 563.

➤ 18. august 2007 TRENCÍN

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATELSKÝCH PREDMETOV, výstavné priestory TMM, Pod Sokolicami 43. Info: ☎ 032/651 53 03, 0905 267 519.

➤ 19. august 2007 KOŠICE

MEDZINÁRODNÉ STRETNUTIE ZBERATEĽOV všetkých odborov poriada Slovenská numizmatická spoločnosť v Dome techniky, Južná trieda 2/A (hotel Centrum), od 7.00 do 12.00 hod. Občerstvenie aj ubytovanie zabezpečené. Info a rezervácie: ☎ 055 / 678 7054 (20.00 - 21.00 hod.).

➤ 25. augusta 2007 TRNAVA

BURZA ZBERATEĽOV ZNÁMOK, POHLADNÍC, MEDAILÍ, ODZNAKOV, PLATIDIEL a ďalších predmetov zberateľského záujmu v Dome kultúry, Trojičné nám. 10, od 7.30 do 12.00 hod. ☎ 033/5515354, 0905 115 910. Ďalšia burza: 22. 9.

➤ 8. september 2007 BRATISLAVA

CELOŠTÁTNE VÝMENNÉ STRETNUTIE FILATELISTOV, Kultúrny dom Dúbravka, Saratovská 2/A. Objednávky stolov: Ing. Ludovít Böhm, ☎ 02/4329 5360.

➤ 8. september 2007 BRATISLAVA

STRETNUTIE ZBERATEĽOV mincí, vyznamenaní, pohľadníc, odznakov a telefónnych kariet. Stredisko kultúry, Vajnorská 21, od 8.00 do 12.00 hod. ☎ 02/4437 3763, 4437 2620. Ďalšie stretnutie 6. 10.

➤ 8. september 2007 DOLNÝ KUBÍN

CELOSLOVENSKÉ STRETNUTIE ZBERATEĽOV (mince, ban-

kovky, známky, pohľadnice a ďalšie odbory), Mestské kultúrne stredisko, od 7.00 hod. ☎ 0907 317 704.

➤ 8. september 2007 RUŽOMBEROK

STRETNUTIE ZBERATELOV - BURZA, Gymnázium sv. Andreja, nám. A. Hlinku, od 7.30 hod.

➤ 15. september 2007 MALACKY

JESENNÁ ZBERATEĽSKÁ BURZA - známky, mince, bankovky, pohľadnice, TK, kalendárik, pivové suveníry, figúrky a pod. Školská jedáleň ZŠ Dr. J. Déryera, Ul. gen. M.R. Štefánika 7, 8.00 - 12.00 hod.

➤ 15. september 2007 NITRA

BURZA STAROŽITNOSTÍ A ZBERATEĽSKÝCH PREDMETOV; poriada Antik Media v SOU stavebnom Nábr. Mládeže 1. ☎ 0905 267 519.

➤ 16. september 2007 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE, filatelia, filokartia, numizmatika, budova INGEO, Bytčická 16, od 7.00 hod. ☎ 041/421 2977, 0904 526 563.

➤ 22. september 2007 ZVOLEN

BURZA VŠETKÝCH ZBERATEĽSKÝCH ODBOROV PRE VŠETKY VEKOVÉ KATEGÓRIE, Lesnícke a drevárske múzeum, Nám. SNP 35, 10.00 do 17.00 hod. Privítame predmety viažuce sa k histórii Zvolena. Info: ☎ 045/532 1886, sorecova@ldmzvolen.sk Katalóg - Ing. Čaniga ☎ 045/ 532 0250, caniga.triangel@stonline.sk

➤ 23. september 2007 TRENČÍN

TRADIČNÁ CELOSLOVENSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA, Kultúrne centrum Dlhé Hony, ul. 28. októbra 2/1168.

INZERCA

■ **KLUB FILATELISTOV 54-01** a Združenie klubov filatelistov Košice príjmu a zašlú výbery do kolovania. Informácie na adrese správcu kolovania: Teodor Magda, Zborovská 2, 040 01 Košice. Z-174

■ **KÚPIM CELINY** SŠ použité na oslobodenom území od decembra 1944 do apríla 1945 ☎ 0903 131848 Z-175

■ **FILATELIA CLUB** Dolný Ohaj (okr. NZ) - výmena známok ☎ 0907 777 165, e-mail: ohaj@post.sk, www.filateliacub.host.sk Z-176

■ **HLADÁM** použité nepoškodené slovenské dobíjacie kupóny GSM Orange: Star Wars-Episode III a Superman sa vracia. ☎ 0908 14 65 59 Z-177

■ **PONÚKAM VÝBERY ZNÁMOK** do kolovania (len pre kluby). Provízia 20%. Pavol Kováč, Hanojská 4, 040 13 Košice, ☎ 055/636 1619, 0918 674 007. Z-178

■ **ZA PEČIATKOVANÉ CELINY**, celistvosti z rokov 1938 -1953, listiny s kolkami, dám čiernotlače, filatelistické, fiškálne materiály, staré listiny a filatelistickú literatúru. Dušan Evínic, Poľská 4, 040 01 Košice Z-179

■ **PRÍJMEM** kvalitné výbery známok do 1945, série, celiny. Kolónie F, GB, P, I vítané. Aj pohľadnice. ☎ 0903 708 613. Z-180

■ **KÚPIM** ★★ DCH 1/40 Prešov č. 166 s tropickým lepom.

Kúpim ★★ známky Nitra (2 Sk) a Senica (6 Sk) s tropickým lepom. Väčšie bloky sú vítané. Marián Halko, Laborecká 16, 066 01 Humenné. Z-181

■ **PONUKA ZNÁMOK A MINCÍ**. www.filatelia-album.sk Z-182

■ **HLADÁM STARŠIE POHLADNICE** alebo fotografie pomníkov, sôch, pamätných tabulí a podobných pamätníkov M. R. Štefánika na Slovensku: Zvolenská Slatina, Šurany, Predmier, Nitra, Letisko v Nitre, Hlohovec, Leopoldov, Turzovka a Povrazník pri Lubietovej. Pohľadnicu alebo fotografiu novej sochy v Skalici. Ing. Ján Maniaček, Dlhá 56, 949 01 Nitra, ☎ 037/733 5060, 0907 340 929 Z-183

■ **KÚPIM** doklady slovenskej poľnej pošty 1939 - 1945, lepšie položky dobre zaplatím. ☎ 0908 94 33 35 Z-184

■ **HLADÁM** zberatela na tému „Motyle“. Mária Mitošínková, Priehradná 1, 821 04 Bratislava Z-185

■ **KÚPIM** slovenský skart, najradšej po roku 2000. Kontakt: xixox@centrum.sk Z-186

■ **PONÚKAM** čisté známky Austrálie od r. 1978, rôzne námety, všetko za nom. 1 AUD 20 Sk. USA rok 2006, 1 USD 25 Sk. Ivan Roudenský, Poste restante, 06201 Starý Smokovec. Z-187

■ **HLADÁM** celistvosti z územia SR od r. 1993 s pečiatkami ambulatných pôšt, poštových stredísk, post-partner a pod. ☎ 055/636 1909, e-mail: gerec.miro@pobox.sk Z-188

■ **KÚPIM** známky (★★, ⊙) a FDC s poľovníckym motívom - poľ. zver, psy, zbrane, sokolarstvo, poľ. námet v umení a pod., a cicavce a vtáky Európy na známkach sveta. ☎ 0905 347 215 Z-189

■ **PREDÁM** výsadnú tlač (VT) č. 7 Hydrologická dekáda, odtlačok rytiny zn. č. 2079 v pôvodných farbách na liste 99 x 206 mm, s nulami, s podpismi autora a ryta. Na zadnej strane KT fialový text. ☎ 034/653 6341, 0908 718 838 Z-190

■ **HLADÁM** partnera na výmenu noviniek poštových známok, FDC, príležitostných pečiatok a iných filatelistických materiálov - korešpondencia rusky. Skakovskaja T. J. Poste restante, Postbox 101000 Moskva-Počtam, Rusko Russia. Z-191

■ **KÚPIM** alebo VYMENÍM priehradkový list (PL) Slovensko 1993-2000. Ponuky/informácie M. Hudec ☎ 037/ 656 6672, 0904 807 979. Z-192

■ **HLADÁM** partnera na výmenu, mám záujem o Slovensko ★★ aj ⊙ od 2005-2007. Podľa kat. Michel. Helmut Fiedler, K.-Marx-Alee 14, D-07548 Gera, e-mail: kleinerfiedler@aol.com Z-193

■ **KÚPIM** alebo VYMENÍM slovenské a české dobíjacie kupóny všetkých operátorov. e-mail: v.lochman@seznam.cz , ☎ 00420 602 344 405 Z-194

■ **KÚPIM** bankovky a mince Maďarska, ďalej kúpim vyznamenania a odznaky ČSR, Maďarsko. ☎ 0905 426 733. Z-195

■ **PREDÁM** vodorovné aj zvislé podkovy známok Sa 431, Sa 432, J. Sladký-Kozina, ☎ 0903 406 500, urminsky.a@stonline.sk Z-196

■ **KÚPIM** staré pohľadnice a fotografie Hanušoviec nad Topľou, maď. Tapolyhanusfalva. Mgr. Štefan Socha, Štúrova 3, 094 31 Hanušovce na Topľou, socha.s@szm.sk Z-197

■ **PREDÁM** vyše tisíc kusov zápalkových nálepiek. ☎ 0910 325 784 Z-198

■ **PREDÁM** zbierky ★★ aj ⊙ Švajčiarsko 1854-1994 (kat. 25900Mie), rôzne (★★, ⊙) Lichtenštajn 1912-1995 (kat. 6038 Mie). Súpis s opisom k dispozícii. Gejza Kušnier, Záhradnícka 190/17, 907 01 Myjava, ☎ 034/621 2657 Z-199

AUGUSTOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Zberateľské materiály a pomôcky ponúkané v tejto rubrike možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ alebo ich objednať písomne, e-mailom, prípadne aj telefonicky (➔ pozri informácie na 2.strane) **Novozaradené položky sú zvýraznené.**

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety ★★

Austrália 1999, OH Sydney 2000, 1850	38,-
Belgicko 2007, Rôzne vtáky, (3)	35,-
Belgicko 2007, Europa – skauting, H	50,-
Bielorusko 2006, Ohrozené vtáky – Cívik chokolatý, séria (1)	29,-
Bielorusko 2006, Akváriové ryby, (4)	55,-
Bulharsko 2004, Ryby – WWF, 4678-81, 4-páska	135,-
Francúzska Antarktída, Dráha Slnka 21. júna, (1)	56,-
Francúzska Polynézia 2007, Mušle, (4)	180,-
Francúzska Polynézia 2007, Mušle, BI (4)	180,-
Francúzsko 1970, Umenie – Joan Miró, 2905 (1)	25,-
Francúzsko 2007, Europa – skauting (1)	38,-
Guinee 1962, vtáky, 149-163	600,-
Hong Kong 2007, 100 r. skautingu, (4)	110,-
Hong Kong 2007, 100 r. skautingu, PL (4)	125,-

Chorvátsko 2005, Davis cup 2005 (1)	30,-
Kokosové ostrovy 1980, 25 r. pod austr. správou, 56-60	45,-
Kongo 2002, Papagáje, PL(9) + 2H	99,-
Kongo 2002, Sovy, PL + 2H	99,-
Kongo 2002, Vodné vtáctvo, PL (9)+ 2H	99,-
Kongo 2002, Praveké jaštery, PL (9)+ 2H	99,-
Kongo 2002, Život za polárnym kruhom-tučniaci, PL (9)+ 2H	99,-
Kongo 2002, Huby, PL (9) + 2H	99,-
Kongo 2004, Orchidey, PL (9)	65,-
Kongo 2004, Rôzne druhy vtákov, PL (9)	65,-
Madarsko 2007, Europa – skauting, BI (2 x 2 zn.)	260,-
Mayotte 2007, Korálový svet, PL (4)	135,-
Moldavsko 2004, LOH Atény, vzpieranie, box	75,-
Moldavsko 2006, Šachová olympiáda (1)	55,-
Moldavsko 2007, Huby (4)	55,-
Monako 2007, Medz. výstava psov – dalmatíneec (1)	46,-
Monako 2007, Europa – skauting, spojka (2)	75,-

Nemecko 2007, Šport (gymnastika, veslovanie, plávanie), (3)	135,-
Nová Kaledónia 2007, Ryby (3)	135,-
Pitcairn Isl. 1981, Veľké presídľovanie na Norfolk Isl., 206-208	39,-
Poľsko 1963, Výskum vesmíru, 1437-1446	40,-
Poľsko 1964, LOH Tokio, 1514-1521	45,-
Poľsko 1989, Apollo 11, 3206A - hářček	45,-
Poľsko 1991, Motýle (Aporia crataeci), BI 115, hologram, 3,00 €	35,-
Poľsko 2006, 250. výr. nar. W. A. Mozarta, 1 zn.	35,-
Poľsko 2006, Poľské plemená psov (5-páska)	128,-
Poľsko 2007, Železničné vagóny, (4-páska)	130,-
Poľsko 2007, Europa – skauting, (1)	45,-
Rumunsko 1969, Umenie – rôzni autori, 2814-19 (6)	40,-
Rumunsko 1969, Umenie – Bernardino Licinio, 2782, H	30,-
Saint Pierre & Miquelon 2007, výplatná – vtáky (1)	35,-
Tuva 1995, Pravek (7 + H)	90,-
Ukrajina 2005, 50 rokov EUROPA CEPT, (2)	55,-
Ukrajina 2006, Kone v športe (4)	45,-
Wallis et Futuna 2007, Ryby (2)	60,-
ZSSR 1988, Umenie – Sv. trojica, XV. stor., BI 203	80,-
ZSSR 1990, Praveká fauna, 6116-20	15,-
Rakúsko:	
1419 100. výr. nar. herca a oper. speváka Leo Slezaka	12,-
1420 Medzinárodný kongres štatistiky	6,-
1421 100. výr. objavu zeme F. J.	8,-
1422 Kongres IULCS vo Viedni	14,-
1423 100 rokov meteorologickej organizácie	8,-
1424 100. výr. nar. div. režiséra Maxa Reinhardta	8,-
1425 50. výr. úmrtia politika F. Hanuscha	6,-
1426 100 rokov vedeckých klusákov	8,-
1427 50 rokov Interpolu	12,-
1428 Kongres Europhot – objektív J. Petzvala	10,-
1429 100 rokov kontroly prameňov	6,-
1434 Deň známky 1973	16,-
1435 Vianočná	8,-
1436 50. výr. Nobelovej ceny chemika Fritza Pregla	12,-
1437 50 rokov Rádia Austria	8,-
1438 100. výr. nar. básnika Huga v. Hofmannsthal	12,-
1439 Otvorenie domu skladateľa A. Brucknera	12,-
1444-46 Medzinárodná záhradkárska výstava (WIG)	26,-
1447 750 rokov mesta Judenburg, stará pečať mesta	6,-
1448 100. výr. nar. básnika Karl Krausa	12,-
1449 Umelecká výstava, skulptúra T. Schwanthalera	8,-
1450 Europa 1974, bronz. socha podľa A. Dürera a Vischera	8,-
1451 75 rokov rakúskeho automobilového klubu	8,-
1452 Výstava Renesancia v Rakúsku	6,-
1453 Kongres medzinárodných prepravcov	12,-
1454 125 rokov rakúskej polície	8,-

AUGUSTOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Ponuka námetov na použitých slovenských telefónnych kartách

Cena za 1 ks ktorejkoľvek TK
z ponuky je 15 Sk

Chránené živočíchy

- 1995/09 Zubor hôrny
- 1996/02 Kamzík vrchovský
- 1996/06 Jeleň hôrny
- 1996/10 Rys ostrovid
- 1996/23 Labuť veľká
- 1996/24 Volavka popolavá
- 1996/31 Ďateľ veľký
- 1996/32 Dudok obyčajný
- 1996/33 Jastrab veľký

Chránené rastliny

- 1995/08 Plesnivec alpínsky
- 1995/12 Črievičník papučkový
- 1996/01 Hlaváčik jarný
- 1996/03 Kandík psi

Huby jedovaté

- 1998/07 Muchotrávka citrónovožltá
- 1998/08 Muchotrávka červená
- 1998/09 Muchotrávka tigrovaná

Motýle denné

- 1998/22 Babôčka pávooká
- 1998/23 Dúhovec väčší
- 1998/24 Vidlochvost feniklový

Ludové výrobky

- 1997/16 Výšivka z Oravy
- 1997/17 Zdobené črpáky
- 1997/18 Kožený pastiersky opasok

Ludové kroje

- 1999/06 Západné Slovensko
- 1999/12 Stredné Slovensko
- 1999/13 Východné Slovensko

Ročné obdobia

- 1998/03 Jar
- 1998/12 Leto
- 1998/17 Jeseň
- 1998/18 Zima

Železnice

- 1997/21 Elektrická lokomotíva

- 1997/27 Parná lokomotíva
– malý býček

Svetové dedičstvo UNESCO

- 1997/02 Spišský hrad + chrám
Borobudur
- 2000/05 Kostol svätého ducha
- 2000/06 Spišská kapitula
- 2000/14 Vlkolínec
- 2000/20 Piarská brána
- 2000/28 Spišský hrad

Slovenskí maliari

- 2001/08 L. Fulla – Dievča zo Ždiaru
- 2001/09 J. Alexy – Sediace dievča
- 2001/10 J. Alexy – Pri studničke
- 2001/11 A. Bazovský – Žena
s krčahom
- 2001/12 A. Bazovský – V slovenskej
dedine

Slovenské jaskyne

- 1997/06 Demänovská jaskyňa
- 1997/11 Dobšinská ľadová jaskyňa
- 1997/12 Jasovská jaskyňa
- 1997/13 Jaskyňa Domica

Vynálezcovia a priekopníci

- 2001/04 Jozef Murgaš
- 2001/05 Štefan Banič
- 2001/06 Aurel Stodola

Významní Slováci

- 1999/07 Michal Bosák
- 1999/09 P. O. Hviezdoslav
- 1999/10 Ján Botto
- 2000/07 M. R. Štefánik
- 2000/10 L. Štúr
- 2000/15 A. Sládkovič

Slovenské kúpele

- 2001/14 Kúpele Piešťany
- 2001/15 Kúpele Rajcecké Teplice
- 2001/16 Bardejovské kúpele
- 2001/17 Kúpele Trenčianske Teplice

Hrady a zámky

- 1996/25 Trenčiansky hrad
- 1996/26 Spišský hrad
- 1996/27 Bojnický zámok
- 1996/28 Zvolenský zámok

- 1996/29 Smolenický zámok
- 1998/13 Krásna Hôrka
- 1999/14 Hrad Devín

Vodopády

- 2002/10 Kmeťov vodopád
- 2002/11 Roháčske vodopády
- 2002/12 Vodopády kpt. Nálepku

Vysoké Tatry

- 1999/01 Zbojnícka chata
- 1999/08 Lomnický štít – najvyššie
umiestnený VTA
- 2002/09 Vysoké Tatry
- 2003/01 Vysoké Tatry

Kostoly na Slovensku

- 2001/01 Ladomirová
- 2001/02 Paludza – Sv. Kríž
- 2001/03 Tvrdošín
- 2002/01 Svidník – Nová Polianka
- 2002/02 Istebný
- 2002/03 Brežany

Šport

- 1997/15 Preteky psích záprahov
– Donovaly
- 1997/20 ZOH Nagano
- 1997/22 Kandidát ZOH
Poprad-Tatry
- 1998/20 Svetový pohár v orient.
behu Vysoké Tatry
- 1998/26 MS v letnom biatlone,
Osrblie
- 1998/31 Zimná univerziáda
Poprad-Tatry
- 1998/32 MS psích záprahov
Donovaly
- 1999/02 Zimné olympijské dni
mládeže
- 2000/02 ME vo futbale
- 2003/03 Víťaz extraligy 2002/03
HC Slovan Bratislava
- 2004/04 HKM Zvolen

Bojnický oltár

- 1996/11 Národná kultúrna pamiatka
- 1996/12 Sv. Jakub
- 1996/20 Sv. Lucia a sv. Peter
- 1996/21 Sv. Margaréta a sv. Anton
Pustovník

AUGUSTOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Krúžkový zakladač s kazetou na albumové listy A 4 v euroobale

Albumové listy so známkami sú uložené prehľadne a bezpečne.

Povrch je z hnedej plastickej fólie

Krúžkový zakladač	285 Sk
Kazeta	295 Sk
Cena za komplet	550 Sk
Názov krajiny (samolepka)	25 Sk

Katalógy použité

Michel č. 2 Karibské ostrovy 1995	690,-
Michel č. 5 Západná Afrika 2001/2002	990,-
Michel č. 8 Južná a juhových. Ázia	980,-
Michel - Deutschland 1985/86	90,-
Michel - Súkromné celiny 1987	300,-
Austria Netto katalóg, známky + mince 1997/98	185,-
Novotný: Mince ČSR 1918-92, ČR+SR 1999-2006	260,-

Mischler, Krause - World Coins do r. 1976	550,-
---	-------

Perové dosky

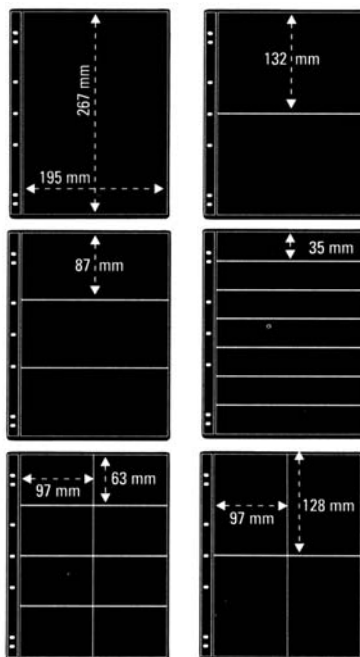
Originál Schaubek (modré, vínovočervené) – použité, zachovalé	á 860,-
Bez nápisu Schaubek (modré, vínovočervené, zelené, čierne) – nové	á 650,-

Listy do krúžkového zakladača zn. PRINZ

z čiernej plastickej fólie s rôznym počtom riadkov (1 – 7), s celošírkovými priesvitnými okienkami na vkladanie poštových známok a s delenými okienkami na zasúvanie telefónnych kariet a poštových lístkov.

Využitelná plocha 195 x 267 mm.

Cena za 1 ks ľubovoľného vyhotovenia 26 Sk

Monografie čs. známok

č. 3 Výplatné známky 1923-1939	250,-
č. 4 Letecké, novinové, dopl. 1918-1939	230,-
č. 5 SO 1920	350,-
č. 13+14 České pošt. pečiatky od najst. dób do r. 1918	180,-
Ocelotisk z plochých desek – poštovní známky a aršíky, I. diel s čiernotlačou (20 Kčs letecká L 36 – kúpele Sliač, katalóg 500 Kč)	650,-

AUGUSTOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Katalógy nové

Špecializované netto katalógy ZBERATEĽ – SLOVENSKO

(známky, celiny, FDC, COB, CDV, NL, ZZ, CSO, CM, PT):

Roky 1993-1994	58,-
Roky 1995-1996	68,-
Roky 1997-1998	58,-
Rok 1999	29,-
Roky 2000-2001	58,-
Rok 2002	44,-
Rok 2003	58,-
Rok 2004	38,-
Rok 2005	44,-
Rok 2006	44,-

Zostava všetkých 10 ks katalógov len za 430,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Československo 1945-1992, 12 strán bez vyobrazení 18,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Slovensko 1939-1945, 8 strán s vyobrazeniami: www.zberatel.com

Známky základného radu podľa aktualizovaného cenníka Slovensko 1939-1945 sú v stálej ponuke firmy Zberateľ

Katalóg ERVO SLOVENSKO 1939-1945, 1993-2005 320,-

Novotný: Mince Jozefa I. 1705-1711 a Františka II. Rákocziho 1703-1711	195,-
Novotný: Mince Karla VI. 1711-1740, I. vydanie	265,-
Novotný: MINCE MÁRIE TERÉZIE 1740-1780 (II. doplnené vydanie 2001)	235,-
Novotný: Mince Františka Lotrinského (1745-67), (1766-80)	250,-
Novotný: Mince Jozefa II 1765-1790 a Leopolda II 1790-1792	240,-
Novotný: Mince Františka I. 1792-1835	185,-
Novotný: Mince a korunovačné medaily Ferdinanda V. (1835-1848), 2006	185,-
Novotný: Mince Františka Jozefa I. (1848-1916) nové vydanie r. 2006	325,-
Novotný: Mince Leopolda I. (1657-1705)	330,-
Novotný-Moullis: Katalóg mincí ČSR 1918-92, ČR a SR 1993-2007	365,-

Novotný: Papierové platidlá ČSR 1918-92, ČR+SR 1993-2007 365,-

Ponúkame albumové listy, Pofis aj formátu A 4:

- s nápisom SLOVENSKO	á 5,-
- bez nápisu	á 4,-
- so štvorcovou podtlačou (len formát Pofis)	á 4,-

Zásobníky na známky, havidky

Zásobník Lindner, A 4, čierne listy,	
16-listový	490,-
30-listový	780,-
Zásobník Schaubek, A4, 16-listový, biele listy,	
s logom i bez loga Slovenskej pošty	360,-
A4, 8-listový, biele listy, bez loga	180,-
Havidky čierne, šírka 30, 32, 38, 40, 44, 52,	
55, 58, 60, 70, 85, 90 mm - balíček	60,-
Havidky čierne na PL:	
ležaté, veľkosť 175x116 mm	- ks 15,-
stožaté, veľkosť 116x175 mm	- ks 15,-
Havidky biele na PL:	
ležaté, veľkosť 175x120 mm	- ks 15,-
stožaté, veľkosť 120x175 mm	- ks 15,-
stožaté, veľkosť 135x185 mm	- ks 19,-

Zásobníky na mince

Zásobník 10-listový, možnosť doplnenia listov (3 alebo 4 otvory)	365,-
Náhradné listy	
12-okienkové 55x53 mm	- 1 list 30,-
20-okienkové 41x42 mm	- 1 list 33,-
30-okienkové 31x35 mm	- 1 list 35,-

Zásobníky na FDC (celistvosti)

Do veľkosti 190 x 120 mm. Dosky sú z plastovej fólie, vatované. Fóliové listy (50 ks) sa plnia zhora a obsahujú čiernu papierovú vložku.
Farby: zelená, modrá, čierna a červená 390,-

Pinzety a lupy

Pinzeta Prinz-Solingen alebo Lindner (špicatá, lopatkovitá alebo okrúhla), kus	85,-
Pinzeta Lindner, lopatkovitá zahnutá	155,-
Pinzeta lopatkovitá alebo špicatá, dĺžka 150 mm	260,-
Dalšie lupy podľa Zberatelya 9, 10/2005 alebo na www.zberatel.com	

Filatelistické nálepky

Nálepky firmy LINDNER 1000 ks - balíček á 64,-

Obaly na albumové listy

Formát A 4 (tzv. Euroobal) - 10 ks 15,-

AUGUSTOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Albumové listy Zberateľ SLOVENSKO

	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
Ročník 1993	19,-	75,-	32,-	120,-
Ročník 1994	19,-	75,-	48,-	185,-
Ročník 1995	22,-	75,-	48,-	175,-
Ročník 1996	22,-	75,-	54,-	195,-
Ročník 1997	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1998	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1999	21,-	75,-	59,-	245,-
Ročník 2000	17,-	65,-	48,-	185,-
Ročník 2001	32,-	95,-	48,-	215,-
Ročník 2002	22,-	75,-	75,-	285,-
Ročník 2003	28,-	85,-	80,-	305,-
Ročník 2004	17,-	65,-	53,-	220,-
Ročník 2005	18,-	68,-	65,-	245,-
Ročník 2006	21,-	69,-	68,-	252,-

I.časť : základné známky a hárčeky,
II.časť : PL, varianty kupónov a známky z hárčekov
Pri objednávaní prosíme vždy uviesť ročník, jeho časť (I. alebo II.) a formát (Pofis alebo A 4) !
Listy ponúkame bez zasklenia (BZ) a zasklené (Z).
Formáty: Pofis a A 4. Ceny sú rovnaké!

Albumové listy SLOVENSKO 1939-1945

základný rad, 17 listov

BZ	135,-	Z	425,-
----	-------	---	-------

Albumové listy PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA 1939-1945

základný rad, 12 listov

BZ	95,-	Z	320,-
----	------	---	-------

Albumové listy ČESKOSLOVENSKO 1918-1939

základný rad, 32 listov

BZ	256,-	Z	800,-
----	-------	---	-------

Letecké, Novinové, Doplatné, SO... základný rad

BZ	112,-	Z	350,-
----	-------	---	-------

Čisté albumové listy A4 s nápisom

Československo, Slovensko,
 Slovensko 1939-1945,
 Protektorát Čechy a Morava 1939-1945,
 Československo 1919-1939

kus 5,-

Albumové listy Zberateľ ČESKOSLOVENSKO

Ročník	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
1992 Pofis aj A4	24,-	85,-	46,-	175,-
1991 Pofis aj A4	24,-	85,-	80,-	255,-
1990 Pofis aj A4	34,-	125,-	58,-	205,-

1989 a ↓ len A4	45,-	150,-	45,-	175,-
Ročník 1988	65,-	235,-	90,-	310,-
Ročník 1987	45,-	155,-	120,-	395,-
Ročník 1986	45,-	150,-	105,-	350,-
Ročník 1985	56,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1984	50,-	190,-	95,-	325,-
Ročník 1983	50,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1982	70,-	255,-	85,-	295,-
Ročník 1981	55,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1980	55,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1979	45,-	155,-	95,-	325,-
Ročník 1978	60,-	235,-	75,-	235,-
Ročník 1977	55,-	210,-	195,-	650,-
Ročník 1976	45,-	150,-	60,-	210,-
Ročník 1975	56,-	195,-	190,-	595,-
Ročník 1974	56,-	195,-	182,-	575,-
Ročník 1973	48,-	150,-	105,-	350,-
Ročník 1972	56,-	195,-	65,-	235,-
Ročník 1971	48,-	170,-	75,-	255,-
Ročník 1970	56,-	195,-	110,-	370,-
Ročník 1969	52,-	195,-	75,-	255,-
Ročník 1968	75,-	260,-	110,-	350,-
Ročník 1967	55,-	195,-	50,-	170,-
Ročník 1966	65,-	215,-	48,-	170,-
Ročník 1965	65,-	225,-	-	-
Ročník 1964	48,-	160,-	-	-
Ročník 1963	48,-	160,-	-	-
Ročník 1962	48,-	170,-	-	-
Ročník 1961	56,-	175,-	-	-
Ročník 1960	48,-	165,-	-	-
Ročník 1959	42,-	140,-	-	-
Ročník 1958	40,-	135,-	16,-	50,-
Ročník 1957	40,-	140,-	16,-	50,-
Ročník 1956	32,-	110,-	-	-
Ročník 1955	48,-	170,-	-	-
Ročník 1954	34,-	115,-	-	-
Ročník 1953	48,-	170,-	-	-
Ročník 1952	56,-	190,-	-	-
Ročník 1951	32,-	110,-	-	-
Ročník 1950	32,-	115,-	-	-
Ročník 1949	24,-	80,-	16,-	65,-
Ročník 1948	32,-	110,-	48,-	165,-
Ročník 1947	16,-	55,-	32,-	115,-
Ročník 1946	16,-	55,-	8,-	30,-
Ročník 1945	48,-	180,-	18,-	30,-
Let.,Nov. D, SI	104,-	325,-	88,-	275,-

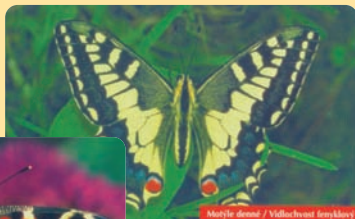
AUGUSTOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Chrástové rastliny / Hľavčičk jarné

Chrástové rastliny / Pľasavce alpské

Motýle denné / Vládčovník šesťkrvý

Huby jedlé / Macľovníčka červená

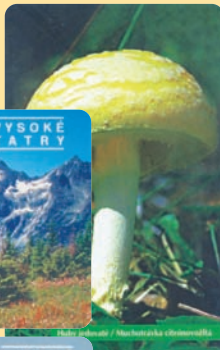
Chrástové živočíchy / Dabek veľký

Motýle denné / Bábčička päť

VYSOKÉ TATRY

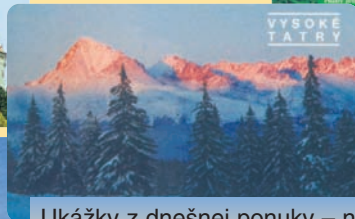
Huby jedlé / Macľovníčka chĺmňová

Chrástové živočíchy / Dabok uhýčaj

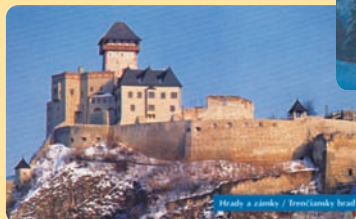
Hrady a zámky / Štroderecký zámok

VYSOKÉ TATRY

RODIE Z VÝCHODNEHO SLOVENSKA

Hrady a zámky / Brenciansky hrad

Demänová Laskyňa

Dubnínská ľadová jaskyňa

ĽUDOVÉ KROJE ZO STREDNEHO SLOVENSKA

AUGUSTOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Ukážky z dnešnej ponuky námetových emisií ★★ (str.40)

